Jaarboek 1595
Poperinghe

Guido Vandermarliere

CC BY NC

Inhoud

Eversam Frankrijk komt in de oorlog 2 januari 1595 – Hop gekocht 2 januari 1595 – Hop gekocht 12 januari 1595 – De wol van Caerle Maerten 19 Januari 1595 – De schapen van Jan De Berch 28 januari 1595 – Condempnatie hop 30 januari 1595 – De Distelaere 30 januari 1595 – Koop hommelhof op de Overdam 1 februari – Hoppe 3 februari 1595 – Verhuring van een boerderij op de Werfstraat 10 februari 1595 – Hommele gekocht – huis op de hoek van de Gasthuisstraat en de Vlamingstraat 21 februari 1595 – Dood van Ernst van Oostenrijk 6 maart 1595 – 't Blockhuis op de Kouter 6 maart 1595 – Hofstede aan de Wulfhillestraat 6 maart 1595 – De Gouden Hoorn op de Oude Markt 6 maart 1595- Jan Jacobssone verkoopt een gemet hofstede 7 maart 1595 – Franchois Keerne, brouwer 9 maart 1595 – Jacques van Thune, een dienaar 25 maart 1595 – Hommelpitten 7 april 1595 – Verkoop van hop 12 april 1595 – Brouwerij in de Leverstraat 29 apil 1595 – 't Reepken 2 mei 1595 – Dierste van de granen en het brood 8 mei 1595 – Hommelhof 27 mei 1595 – Huis op de hoek van de Hondstraat 29 mei 1595 – De bryckerie 8 juni 1595 - 't Sterfhuis van Jacques van Burques 17 juny 1595 – Het leen Vocxvrye – de Tubbe – Hop 19 juni 1595 – De Coutere in de Wipperhoek 22 juni 1595 – De lakens van Christiaen Clinckmaille 13 juli 1595 – Eener papen hoere 16 juli 1595 – Veldheer Delamotte, heer van Ekelsbeke, overleden 17 juli 1915 – Verfketel gekocht 18 juli 1595 – Nog maar eens over het bier & het nieuwe octrooi 20 juli 1595 – Een witruggede melckoye 2 augustus 1595 – Wolle gekocht - 12 augustus 1595 – Koop van hop 14 augustus 1595 – Hommelhof in 't Merriestraatje 23 augustus 1595 – Gheleyn de Coninck 10 september 1595 – Over buckevellen 2 oktober 1595 – Schuldbrief voor het kopen van een koe 10 oktober 1595 – Baeyen en Valckenberghe 14 oktober 1595 – De oorlog op twee fronten 14 oktober 1595 – De Maagd van Gent – De Tubbe 22 november 1595 – Hop 4 december 1595 – Hofstede en hommelhof in de Haeghebaerdhoek 16 december 1595 – Aanstelling meester timmerman	**1595**

De vonnissen van het jaar 1595	

Jaar 1595

Eversam -

Eversham, de abdij van de reguliere kanonniken, wered door de abt **Joannes van Loo** en zijn monniken verlaten na de beeldstormerij in 1566.
In 1569 werd de abdij verbrand en vanaf het jaar 1595 **herbouwd door de abt Jacobu Beke.**

Frankrijk komt in de oorlog - Pauwel Heindericx

Den coninck van Vranckrijk, siende dat dien van Spagnien jaerlicx een groot leger tot bystandt sondt der wederspannige princen sijns lants, die jeghens hem waren, oorlogh voerden (niet jeghenstaende de opmerckingen die daer over gedaen waren geweest, dat hy hem daer af onthouden soude), verclaerde hem den oorlogh, op den 17de januari 1595.

Op de 16de december 2010 publiceerde 'The Guardian een artikel waarin men schreef dat het doodshoofd van Hendrik IV terug gegeven werd aan het hoofd van de tegenwoordige Bourbonfamilie. Het doodshoofd werd op het einde van de 19de eeuw uit een graf gestolen en naar Engeland gebracht.

Den coninck van Spagnien deed insgelickx daer naer vercondigen, dat hy de wapens tegen sijnen vyandt opgenomen had.

Filips II op jonge leeftijd.

Geheel West-Vlaenderen was door die tijdinge in beroerte. Men vreesde dat de Franschen die in Cales lagen alhier eenen inval souden doen, ende dat de Oostendenaers in den selven tijdt gingen trachten om door gewelt Veurnambacht te dwingen aen hun contributie te doen betalen.
Daerom was het magistraet van Veurne te meer besorcht om de haven van Nieuwpoort, ende den Veurnmabachtschen dijck met volck te besetten, maer alsoo, dit jaer, 't meerderen deel van 't garnisoen uut Oostende getrocken wiert in de legers, heeft men geen inval te lijden gehadt.
Nochtans heeft men niet connen beletten, datter bedecktelick cleene partyekens in de Casselrie

quamen ende ergens yemant uut hunne bedden haelden om die te rantsoeneren, maer als er van die stroopers betrapt wierden, hangde men die al op sonder genade.

2 januari 1595 – Hop gekocht – SAP 395 – Renten

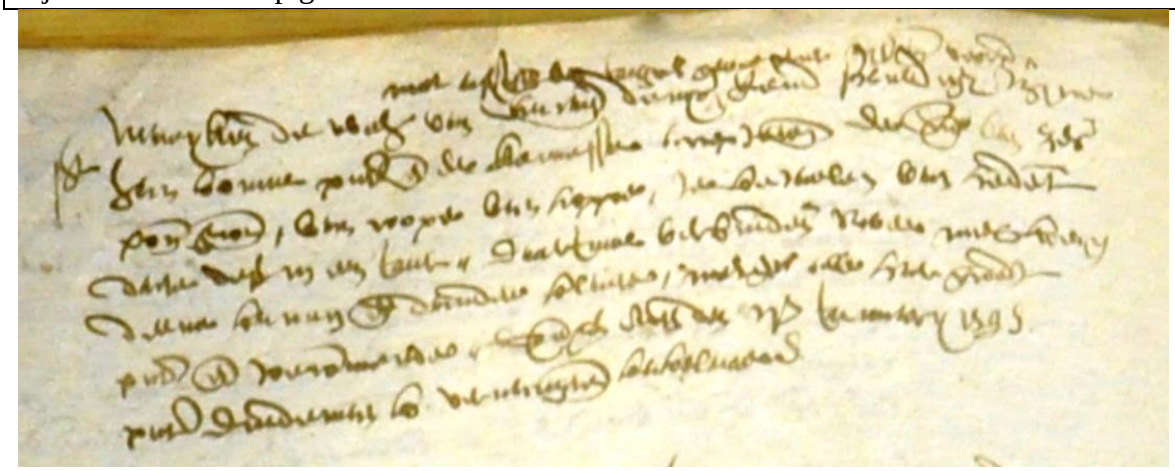

ij january 1595
Mayken de weduwe van Chrsitiaen Denys - met aggregatie van **Jaques Gorougier** haeren vooght -
kend schuldigh tzyne sieur **Jan Bonne** - present ende de kennesse accepterende -
de somme van zes ponden grooten - **van coope van hoppe** -
te betaelen van hedent daete deser in een jaer - daerinne verbindende twee melckoeyen -
deene brunen ende dandere blaerde metgaders alle haer goedt -
present ende troecommende - omme executie -
den ijde january 1595 - Present Diedeman burchmeester vervanghende Babelaere

2 januari 1595 – Hop gekocht – SAP 395 - Renten

Jehan de Sailly kent schuldigh tzyne Jan de Muelenaere - present ende accepterende -
de somme van xiiij pond iij schele grooten van **coope ende leveringhe van hoppe** -
te betaelene te Ste Cathelynedaeghe den xxiiijde novembris eerstcommende - -
al teenen payemente –
daerinne verbindende een huus by hem ghetemmert inde Gasthuusstraete op derfve van wylen Bouldewyn Allaeys - nu de hoirs van Jan de Nuwelaere doude -
tuschen derfve van wylen Christiaen Quidt ter eender - ende de weduwe en kinderen van Daneel De Vos - op dandere zyde -
Omme executie –
Actum eodem - Present de zelve burchmeester ende Bethleem, schepene

12 januari 1595 – De wol van Caerle Maerten - SAP 116 – Processen

Ondertussen probeerde men te Poperinge de textielnijverheid of ten minste de wolnijverheid weer te laten floreren. Dat dit soms ook problemen gaf, blijkt uit het onderstaand processtuk.

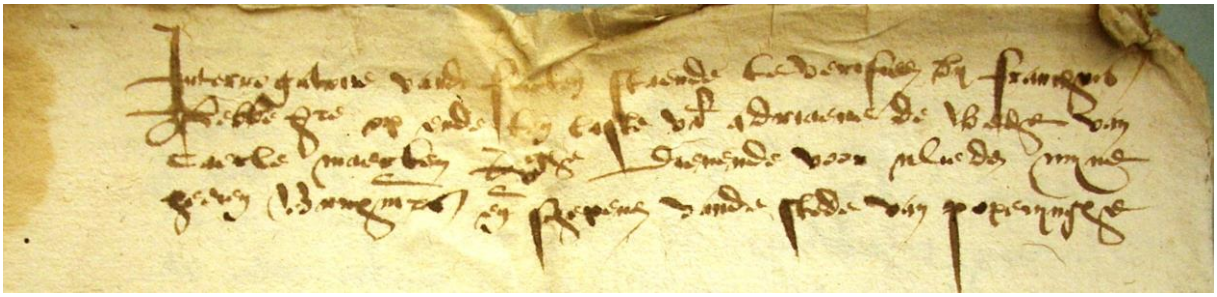

Interrogatoire vande faicten staende te verificieren by **Franchois Lebbe**, heescher op ende ten laste van **Adriaen de weduwe van Caerle Maerten** verweereghe daermede voor ulieden myne heeren burghmeesters ende scepenen vande stede van Poperynghe

Alvoren employeert den heescher voor productie zyne voorgaende schriftelicke ghediende ende dat den voornoemde Caerle Maerten met den heescher gheaccompagneert zynde op den xxviij de meye 1583 **binnen de stede van Andwerpen**
tsaemen ghecocht hebben jeghens **Nicolaes Placket** cassier van Pieter van Overbeeke
vier zacken wolle ten pryse van twee en dertich guldens en halff thondert
ende de leverynghe vande voornoemde vier zacken ontfanghen tot den ghewichte van vijf duust een hondert en dertich pont zuvere
belopende de hooftsomme van dien twee hondert zevenentseventich ponden zeventhien schellynghen zes pennyngen grooten vlaemsch,
danoff ghemaect wert een obligatie te betaelen binnen twee maenden naer daete vanden coop op borghe elck voor anderen
ende de zelve obligatie by hemlieden bede copers ondertekent
Hier op te horen Nicolaes Placket, Jan Rouvroy ende Jan Casen Azyn

De heescher employeert alhier voor pruefve de craght vande affirmityve waert de verweerder iet doceren en can vande negatieve
Dat also de vier zacken wollen ende nombre van gewichte ontfanghen hebbende ende omme de copers elcken zyn zacken te weiten ende anveerden, zo hebben elcken twee lotpennynghen ghedaen leggen by eenen derde persone
op elcken zack eenen pennynck
ende es by caevel den voornoemde Caerle Maerten ghevallen den eersten zack van vooren ende ock den laetsten,
wesende den eersten van ghewichte tot een duust vier hondert ende achtentwintich pondt ende den anderen elleven hondert ende vierentneghentich pont,
belopende ter somme van een hondert veertien ponden twee schellinghen zes pennynghen grooten vlaemsch –
den heeschers zacken tot ghewichte van xxvjc xiiij pont belopende in ghelde een hondert zevenendertich pont vichthien schellen groten vlaemsch

Op welcken coop ende deel vande wolle van voornoemde Caerle ende desen verweerder betaelt hebben in twee partien de somme van vyfentsestich pnden groten vlaemsch al conforme sheeschers supplycque ofte slote ten derden artyckele gheroert
Te horen Nicolaes Placket ende Jan Rouvroy

Dat oock sheeshers vyf zacken wolle die hy hadde staende ten huuse van Christoffel Valberne, vercocht zyn gheweist tot recouvere van de achterstellen vande obligatie twelck tot sheeschers laste was tot lxxiiij ponden twee schellinghen ende zes grooten vlaemsch
Te hooren Nicolaes Placket, Jan Rouvroy ende Jan Casen

Ende dat over zulcx buuten staete ende deel vande sterfhuuse van de zelven Caerle Maerten ghevalen es gheweist veertich ofte vichtich saeyen tusschen de verweerder ende haere kynderen omme de voornoemde Pieter van Overbeke te betaelen ofte an desen heescher als beschaedighe borghe ende anderssins
Te hooren Pieter vander Couttere ende Jan Casen

Versouckende dat de verweerder op sheescher interogatoire ende op elck poinct metgaders op zeker billet twelcke ghevoucht es int proces met sheescher scriftueren ghecotteert X, wesende de rekenynghe ende thantschrift vande voornoemde Nicolaes Placket, byzonder dienen zal van responsen ende doende den eedt, juramenta de calumpnia ofte by faulte van dies zal zyn versteken ende sheeschers intendit ende faicten zal zijn ghehouden over ghekent ende gheverifeert naer style
ende zal de verweereghe ock gheexamineert ende ghevraecht zyn op thantschrift ock mede inne tselve proces overghegheven danoff de heeschere begheert restitutie ten fyne om breder preufve te doene.
Ende van tsurpluus in cas van lochenynghe dheescher presenteert zynen eedt in saulvemente van pruefve daer toe gheadmitteert zynde
Mets welcken concludeert als tanderen tyden etc.
Ghedient den xijde january 1595

Het niet kunnen betalen van de zakken wol te Antwerpen had voor verschillende mensen te Poperinghe gevolgen.

19 Januari 1595 – De schapen van Jan De Berch - Processen - SAP 1116/B – nummer 36

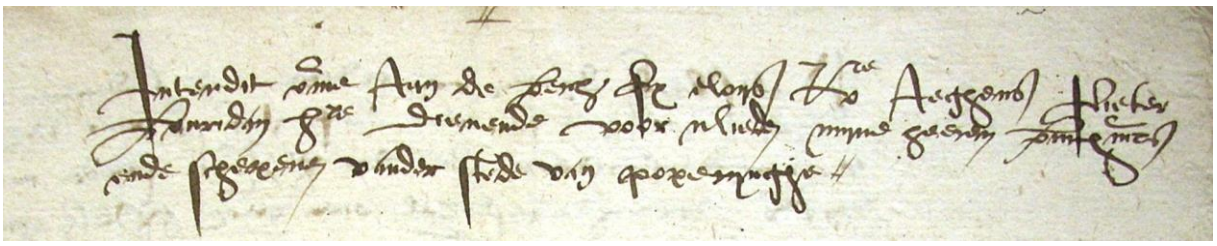

Intendit omme **Jan de Berch filius Eloys**, verweerder,
jeghens **Pieter Loridan**, heescher
dienende voor ulieden, myne heeren burchmeesters ende schepenen vander stede van Poperinghe

Inden eersten omme by den verweerder te betoghen dat hy hem ghetrouwe ghequeeten heift jeghens dezen heescher**, inne 't leveren van zyn schaepen**, dies hier questie roert
ende byden zelven heeschers jeghens den verweerder ghecocht,
nietjeghenstaende den heescher zoude vutghesteecken ofte ghewisselt hebben
een ander ongansche daerinne, inne ghemynghelt hebben, twelcke buuten de waerheit es.
Maer es waerachtich dat op den dach voor de leverynghe vande zelve schaepen den verweerder eenen trop hadde van vyff ofte sessen vichtich,
waer vut den heescher ghecocht hadde een vichtich

ende omme dies wille t stal te cleene was,
omme alle de schaepen daerinne te staen,
ende niet al toe de heesche en costen,
zo heift den verweerder, thiene of twaelf schaepen vut den troppe ghenomen
ende die ghestelt, zo oick den verweerder die schaepen hadde die zieck waeren,
heift de zelve die vutghesteeken in een garsbilck,
omme hemlieden wat te verluchten ende die doen wachten by den ghemargineerden
(*Fery du Kornichien)*

Ende also de heescher de voorseide vichtich schaepen zelve ghecosen heift vut den trop van zessenvichtich, te vraeghen ende examineren,
de persone hier ghemargineert, of hy **te hove ofte ghegelde** van de verweerder meer schaepen ghevonden ofte ghesien heift dan vijf ofte zesse,
’t surpluus van dat de heescher daer ghelaten hadde
de welcke noch ten zelven hove zyn ende gheen andere
vut ghenomen een schaep dat hy siedert dien tyt ghehadt heift van **Gheleyn Quatghebuer,**
want den deposant als danne achter was van sverweerders schaepen.
Ende in supplemente van preufve, den verweerder presenteert zynen eedt te ontluucken tot versterkynghe van dien.

Midts welcken den verweerder concludeert ende tendeert
ten fyne dat by mynen heeren vonnisse definityf ende over recht ghwyst ende verclaest wert
dat den heescher hem met quade cause over den verweerder beclaecht heift,
zal over zulcx ghewesen zyn in zynen heesch,
ten laste vande verweerder ghemaect,
te zyne niet ontfanghelick den verweerder danoff absolverende
ende den heescher condempnerende inde costen vande vervolghe ter tauxatie,
employerende executie up als benigne offictie vande juge.

Intendit ten cuerghedynghe

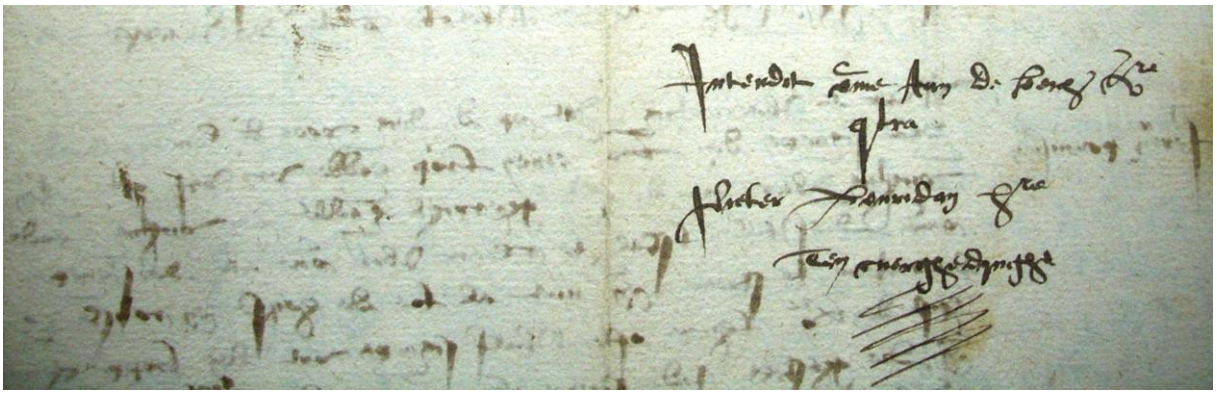

Oircondschap over Jan de Berch

Fery du Kornichien, gheboren vut landt van Artois,

schaepherdere van de verweerder, onghehuwet joncman van xx jaeren of daerontrent, oriconde, beleet endee by eede ghe-examineert op s'verweerders intendit,
deposeert dat sdaeghs voor de leverynghe vande schaepen an den voornoemde heeschers jeghens den verweerder,
ghecocht ix schaepen vut den hoope ghestelt wesende inde schuere,
metsghaders andere diene tsanderdaeghs de heescher ghecommen om zyne ghecochte schapen, kiezende vut den hoop de nombre van lij – *52* **- beyten**, daermee begrepen de voorseide ix- *9* - te vooren vutghesteken,
maer nyet de dene zulcke in gherse ghedaen – inder voeghen dat naer tkeeren vande zelve schaepen,
den heescher de zyne met hem ghejaeght heift naer huus ende er zyn ten hove van den verweerder, nyet meer schaepen ghebleven dan vyff ofte zesse, zonder de (beyten zynde) weiren ende lammeren, metghaders de voorseide drie ziecke beyten ende breeders, … *niet wetende te verklaren.*

Een **beite,** *zo schrijft De Bo is het 'wijftje vanden ram, kweekmoer, ooi, fr. brebis. Beitlam, o., mv. –lammers. Wijtjeslam, fr. agneau.*

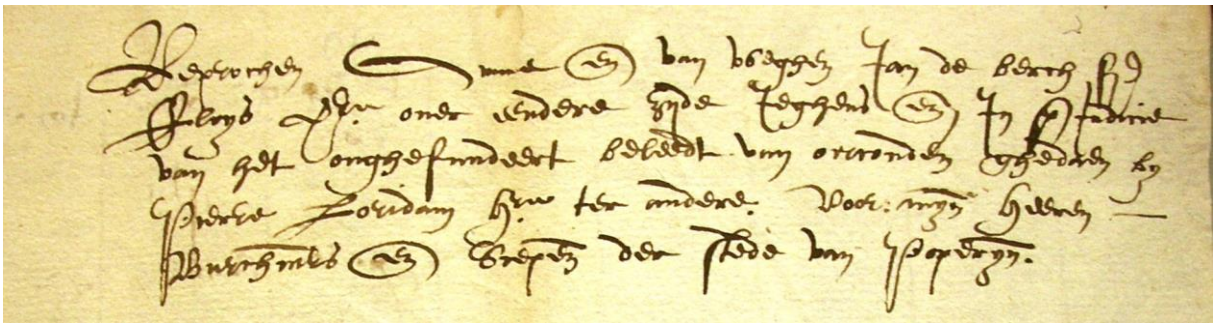

Reprochen omme ende van weghen Jan de Berch, filius Eloys, verweerder over eendere zyde jeghens ende in prejudicie van het onghefundeert beleedt van oirconden ghedaen by Pieter Loridan, heescher ten andere

Voor mijne heeren burchemeesters ende schepenen der stede van Poperinghe
Alvooren zo employeert dese verweerder ende protesteert voor reprochen zynnen redenen van andwoorde in dese zaecke by gheschrifte ghededuceert,
metter voorsieninghe discretie ende suppletie van ulieden heeren,
hopende by fynen ende conclusien alhier ghenomen wel ende te rechte ghefondeert te zynne omme te vercryghen de absolutie vande instantie met adjucicatie van costen daerby verzocht.
Want alhier dient zonderlynghe gheconsydereert
het scriftelick contract van daete van de xxste novembris 1594
tusschen beede partijen contractanten ghemaect ende ghestipuleert,
ter presentie van **Christiaen Fobert, Alaerd de Roode** ende andere,
mentie nactelic maeckende vande contracte des hier queste es,
dat de zelve es gheschiet allessins ter goeder trauwe ende midts conditie dat den heescher zoude kiesen vut den trop van beede de stallen, emmers de zelve beyten ghesien,
ghelyc hy heeft ghedaen, heeft hy te vreden hem ghehouden, content ende vuldaen vande subjecte leverynghe, zonder andere virtue ofte malagne te querelen.

Alle het welcke als tzelve es het substantiael vandesen processe ende de decisie van het misverstant tusschen partijen gheresen, byde interpretatie van de contracte subjecte, ontwyffelen ende es verstaende den selve met zyne ghemainteneerde conditien by heesche

gheposeert, gheenssins ghefundeert sverweerders laste ende dien volghende es hy schuldich te ghenieten tot zyn prejudie den byn absolutoire byden verweerder verzocht.
Inder voughen ende vormen dat alle de ghetuyghen van weghen den zelve heescher by intendit confuselic overghegheven ende beleedt, tot zijnen intentie gheenssins en zyn dienende ende by dien by impertinentie superfluiteyt ende insouffissanthede zyn rerpeochable daertoe gheemplyeert de qualieyt van rechte int faict van reprochen militerende.
Ghedient den iiijde dagh 1595

28 januari 1595 – Condempnatie hop – SAP 246

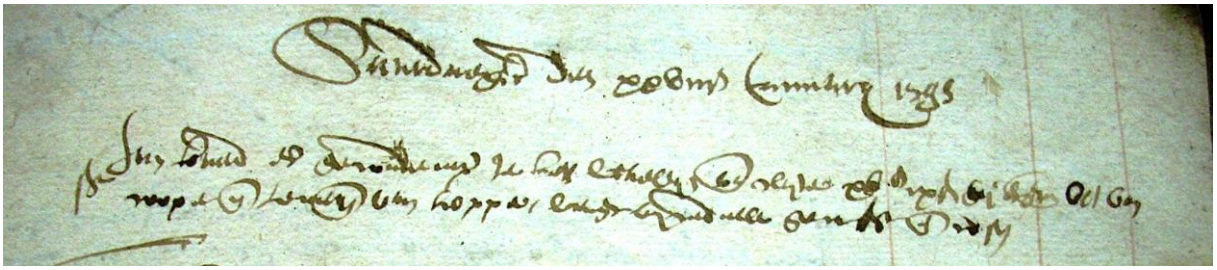

Saterdaeghe den xxviij ste january 1595
Jan Baerd es gecondempneert te betaelen Catelyne vande Clyte xv pond ix schele vj deniers grooten vlaemsch van coope ende leveringhe van hoppe – laeght by cedulle – gecasseert ende costen

30 januari 1595 – De Distelaere – Halmen – SAP 366

Gheleyn Quaghebuer heift gecocht
teghen **Bastiaen Noret** ende **Maycken** zyn wyff
twee ghemeten en half zaylants ligghende inden Hipshouck ghenaempt **de Distelaere**, streckende metten zuuthende ende westzyde tegehn tlant van Loys vande Goesteene, - tnoorthende thelst vande kynderen van Pieter Pereboom –
doostzyde Jan Hazebaert –
ghelast met vj schele x deniers parisis tsjaers de heere
Omme de somme van zes ponden grooten vlaems tghemet –
v schele te godtspenninck – acht ponden x schele parisis te lyfcoope –
alle te laste vanden blyvere te betaelen per erfvachtighede –
al ten laste vande blyvere
Ghehalmpt voorts over erve upden xxx ste january met belofte van garante jeghens Pieter Deulx ende elck dat zoude moghen angaen.

30 januari 1595 – Koop hommelhof op de Overdam – Halmen – SAP 366

Matheus Trystam heift gecocht
tegehn **Christian Fobert ende Janneken** zijne huusvrouwe de helft van vierentachtich roeden **hommelhoff** ligghende opden Overdam, mettter oostzyde ande beke – de westzyde tlant van Jan Denys – van zuuden Gheleyn Ouzeel, ghelast inde **Overdamsche schult int hofmanschip van Lauwers Pieters Janssone** met zijn advenant
Omme xl schele parisis de roede – tende roede tende ghelde
Te betaelen deene helft ghereet ende dander helft te erfvachtighede
Xx pond parisis te lyfcoope

Al ten laste vande blyvee
Ghehalpt voorts over erfve opden xxx ste january 1595

1 februari – Hoppe – SAP 246

Swonsdaeghe den iste february 1595
Pieter van Beveren es gecondempneert te betalen **Corneel Pieren**
de somme van lv pond xiij schele grooten van coope ende leveringhe van hoppe –
gerekent lx naer insinuatie op cedulle permissie.
GheleynVander Clyte es gecondempneert te betaelen **Pieter van Beveren**
de somme van lij pond xvij schele ix deniers grooten van coope ende leveringhe van hoppe –
gerekent par verweerder naer insinuatie op cedulle gecasseert ende costen

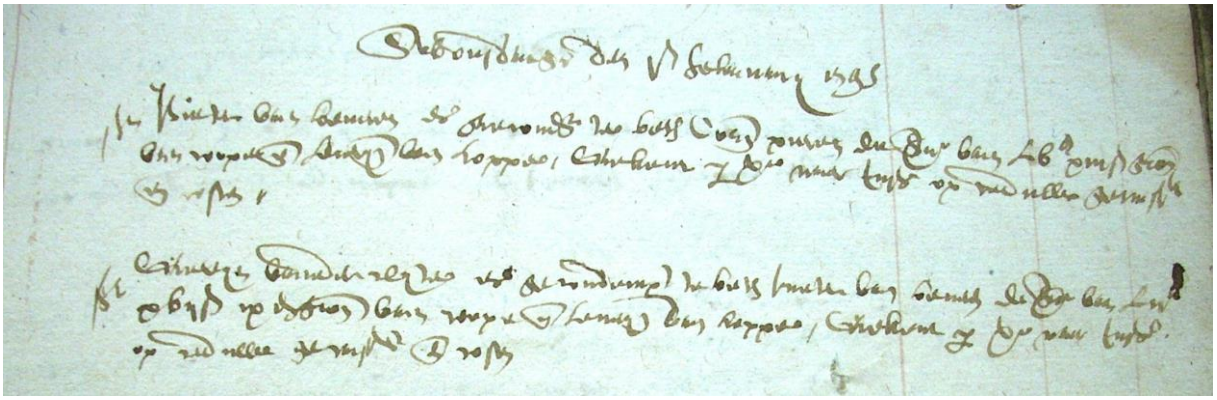

3 februari 1595 – Verhuring van een boerderij op de Werfstraat - SAP 116 – Processen

Adriaen van Heede,
kent verhuert te hebben
Adriaen Baebelaere
een behuisde hofstede
ligghende opde
Werfstraet waer
wylen woonende was
Christiaen Denys,
die selve groot onder
homelhof ende
gherserye,
drye ende een half ofte
daerontrent, emmers de
plecke zoo die
gheleeghen es –
ende dat omme de
somme van veerthien
pond x schele grooten
vlaemsch sjaers den hoop –
den termijn van vyff jaeren lanc gheduerende, wannoff teerste jaer vallen ende verschynen sal
te baemesse xvc iiij xx tich vyfthyen ,
met bespreck dat de huerder tselve goet niet en mach voortverhueren

metgaders dat de huerder noch bedwonghen es ten laste van den block te laeten
noch mach ooc den huerder tlaste jaere, tvoorseide ghebruucken tot half maert naer de baemesse sonder enighe recognissie,
den verhuerder moet ooc de noortghevele op doen metsen totten eerste stade
ende thuus doen decken, vuterlic xiiij maert 95
ofte by faute van dyen zal den huerder quytschelinghe hebben van een jaer heure
ende voirts alle andere behorelicke refectie
(**naer dyen dat het goet op confiscatie wert) is goet ghemerct –**

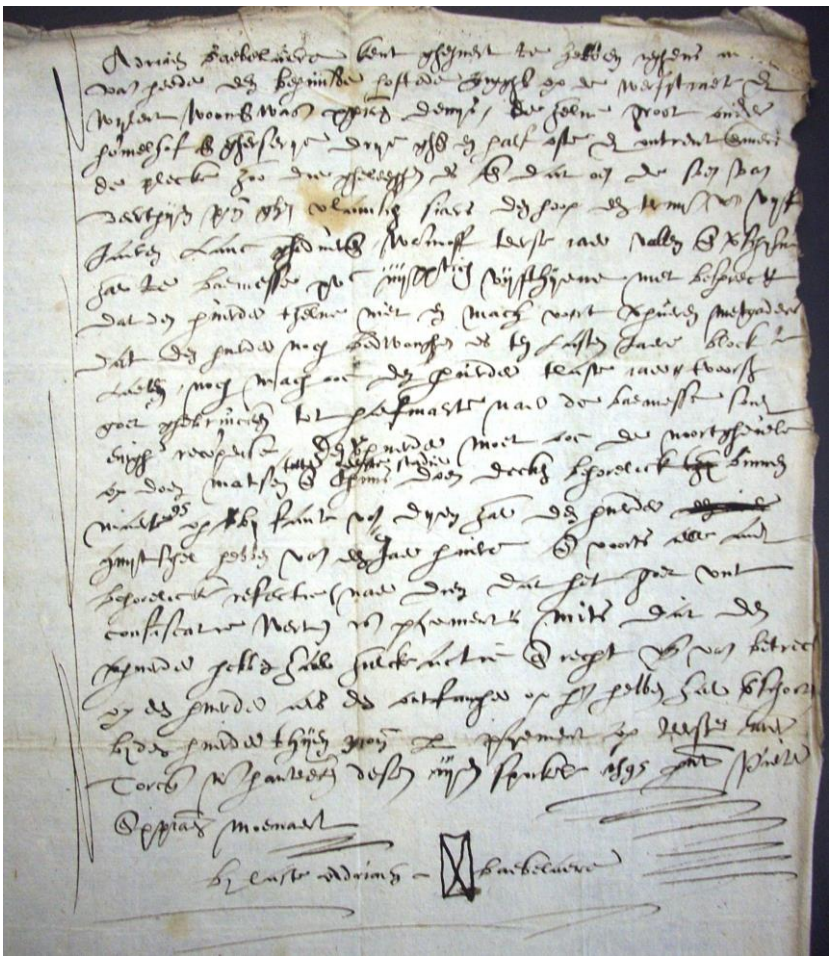

mits dat den verhuerder hebben zal zulcke actie ende recht van betrock op de huerder als den ontfangher op het hebben zal verschooten by den huerder - hy den pond par payement op teerste jaer –
Torconde myn hanteecken desen iijde sporckele 1595
present Pieter ende Christiaen Moeraert
Adrian van Heede

Dit huurcontract werd als bewijs gevoegd bij de stukken van een proces. Uit dit proces haalden we nog het volgende getuigenis

Copie
Omme dat redene bewyst
ende recht begheert
dat men alle waerachtighe zaecken ghetuughen zal,
zonderlynghe dies verzocht zijnde,
zo eyst dat ic onderschreven, ten ghebruuck van **Adriaen Baebelaere**,
overghesien hebbe thuus daer den voornoemde Adriaen nu inne woendt,
staende op de Werfstraete, toebehoorende **Adriaen van Heede** ende hebbe tzelve huus ghevonden opden xxiste aprilis 1595,
staende in zeere cleene ende onbehouwelicke refectie,
niet meer van temmermans, dan van matsers ofte deckers handen,
niet wel mueghelic omme eenen huusman daerinne te wonen,
omme bewaert te zyne van windt ende waetere:
zo ooc **Andries de Vos**, temmerman ghetuygt voor de waerheyt, dat hy ten zelven huuse de spannen maer up en rechte upden xxiijde april 1595
Ons toirconde desen xviijde wedemaent xvc iiij xx xv
Onderstaet gheteekent Conync, ende Andries de Vos ende gheconformeert met een handteecken

Ghecollationeert jeghens d'originele letteren gheteeckent als boven ende daermede bevonden accordeerende by my
J. Mazeman

Hierna volgt het 'intendit' door Adriaen Babelaere opgesteld.
Intendit vande faicten, acten, letteren ende munimenten dienende tot justificatie ende probatie vander intentie ende dueghedelicken voorstelle van **Adriaen Baebelaere,** verweerder ende opposant over eendere zyde

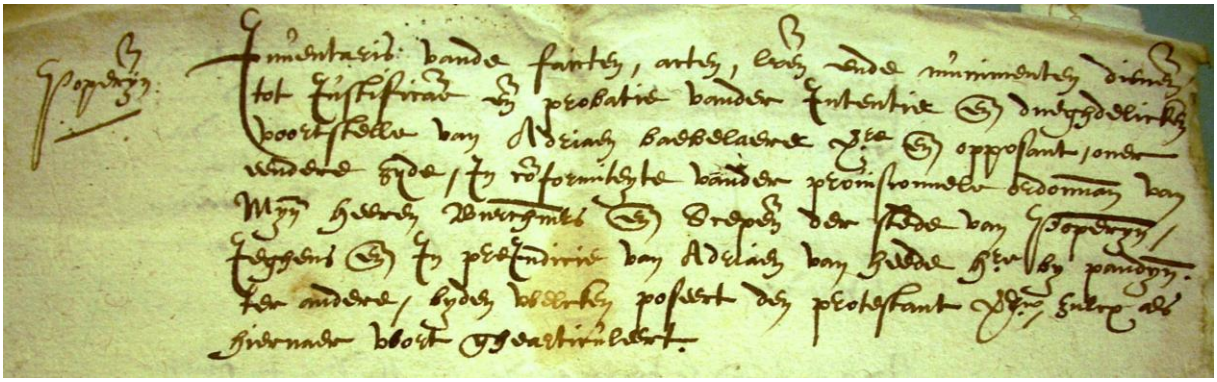

In conformiteyte vander provisionnele ordonnancie van mijne heeren burchmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe ten andere
Byden welcken proseert den protestant verweerder, zulcx als hiernaer wort ghearticuleert.

Alvooren zo heyft hy over dacte vander admissie, gheteeckendt Mazeman greffier, byde welcke blyct dat de wet de bewysen van partyen ghesien heeft dese verweerder ontanghen ende inneghelaeten tot verificatie van zyne ghemainteneerde redenen, **opden xxiiijde novembris 1595** ter ferve ende vierschaere ghecostumeert, cottee de zelve acte metter letteren A.
Item ende, alzo desen verweerder es betrocken van weghen den heeschere omme ten fynne van betaelynghe van eene precise ende staende somme van veerthien ponden grooten, ten opziene van een jaer huushuere ende landts pacht gheballen ende verschenen te baemesse xvc vijf ende tneghentich laetstleden etcetera
Eyst zo, dat desen protestant tselve beter ende heescher onghefundeerden heesche, wederstaende, mainteneert vut crachte vande ghestipuleerde conditie ende het ghelimeteerde verclaers van beede partijen contractanten, schriftelic danof ghemaect, gheratificeert ende gheadnomeert, twelcke over zulcx wel moet sorteren sijn effect, volghende de noticie danof ghehouden onder het handteeken ende obligatie vande heeschere - dat het questieuse heeschers ghepretendeerde es ghequeten ende gheamichilieert by het non aphert van tghone alhier gheposteert.
By welcken reght desen verweerder ove zyne schriftelicke voorwaerde ende pachtbiref, ghedateert vanden derden february xvc vijf ende tenghetnich gheteeckent Adriaen van Heede, ghecotteert metten letteren B
Inden inhouden vanden welcken dese oppostant hem ghedraeght
Item ende alzo byden zelven pachtbriefve, den verhuerder ghehouden was ende hem verobligierde, de noordghevele vanden subjecten huuse up te rechten ende te doen matsen totter eersten stagie metghaders tzelve huus behoorlic te doen decken, costeloos den huerdere deser verweerder alles naer de vutwysen vande zelve voorwaerde.
Andersins ende zo verre als den heescher ten dien in faulte ende ghebreke waere ten gheprefiguerden daeghe ofte vuterlic, de voorschreven refectien ende timmeragie ter executie

te legghene ende te vulcommene, zonder desen huerdere in dien ghevalle, hebben queytschelt ende gratie van het eerste jaer heure ende pachts, staende te verschynen als doen te Baemesse iiij xx xv, employeert hy verweerder tot preuve ende verificatie van dien, de voornoemde voorwaerde ende obligatie onder het handteecken ende den naeme vande heescher locateur.

Ten dien ende van ghelycken hierby ghevought de dispositie vande cuere ghescreven rechten instit de locat et rond. § finali, dictrien / quen partinun expressa converticune promissa fuercunt, mec non et quen ex equo et boico prestaeri debent lecet de ijs connentum non sit hec in contractie fernanda sunt
al twelcke allessins hier staet grypende, ter intentie ende victorie vande verweerder militeert.
Item ende tot justificatie ende conformatie vanden voorschreven ghebesoingierde, dat zulcx es gheweest het concept, de meenynghe ende intentie van beede partijen contractanten, metghaders dat zijlieden up dien voet conditie ende militatie met anderen zijn vereenight ende gheaccordeert inde huere ende pacht vander subjecten huuse ende erfve, over sulcx heeft den verhuerdere tzelve gheteeckent met zijn ghewoonelic handteecken etc.

Believe mijn voornoemde heeren up tghone voorscreven ernstelick te ondervraeghen ende examineren de ghemargineerde persoonen *(Pieter ende Christiaen Moeraert – Willem Scherrier)* in tverclaers ende depositie vande welcke desen verweerder hem is ghedraeghende.
Item ende dat desen verweerder de behuusde hofstede danof hier van de pacht different es, onghelyc ten meerderen ende dieren pryse jeghens den heeschere heeft ghepacht ende ghehuert voor de somme van veerthien ponden grooten vlamesch by jaere ten upziene ende regarde vande refectien ende nieuwe wercken die de verhuerdere beloofde te doene aen tzelve huus binnen der maendt van maerte 1595 als doen eerstcommende ende dies noghts hy ghebleven es in faulte ende ghebreke
Believe etc.
Anthonis Cortyl voorgaende pachtere ende inwoendere vande zelve huuse.

Item ende dat, alzo den verhuerdere hem hadde verbonden ende verobligiert upde peyne ende verbuerte van het eerste jaer pachts,
ten gheriefve ende commoditeyt vande verweerder, den noortghevele up te doen matsen totter eerster stagie ende het huus te doen decken behoirtelic binnen maerte voorscrheven – den zelven heescher niet alleenelick heeft vergeten zijnen ghestelden dach vande gheconditoneerde refectien te doene, nemaer dat tzelve noch in de maendt van april niet en was vulcommen, ghevraegt desen verweerder hem inde attestatie ende het verclaers vande gheede mannen hier onder overgheleyt - C
Item ende bet voorts overmidts het non debvoier ende officie vande verhuerdere dat dese verweerder grootelicx byde injurie des tyts es gheinteresseert gheweest vut cause dat den heescher ten instelle van desen processe - et litercontestatiere - als noch niet en heeft ghequeten conforme sheescher voorwaerde ende int doen van behoorelcike refectien aende behuusde hofstede in questien, believen etc.
Pieter Haezebaert , Jacob Cornette, stroydeckers van huerlieden style.
Ten surpluuse desen verweerder hem ghedraeghende tot breeder confortantie vanden poincte voorschreven ende zynne pretense clachte van intereste inden ocurlaire inspectie ende veu du lieu, die myne heeren believe te nemene ter plaetse ende huuse contentieuse up het beleedt ende bezouck vande verweerder ten coste van onghelycke persisterende te dien effecte hem ghepresigneert te werden competenten dach by ulieden heeren .

Met alle welcke redenen, faicten ende middelen desen verweerder hopt tot zijn intentie ende requeste vuldoen tehebbene den juge ende ghenoughe ten surpluuse hem reserveert inde supplicatie ende discretie van ulieden mijne heeren.

10 februari 1595 – Hommele gekocht – huis op de hoek van de Gasthuisstraat en de Vlamingstraat – SAP 395 - Renten

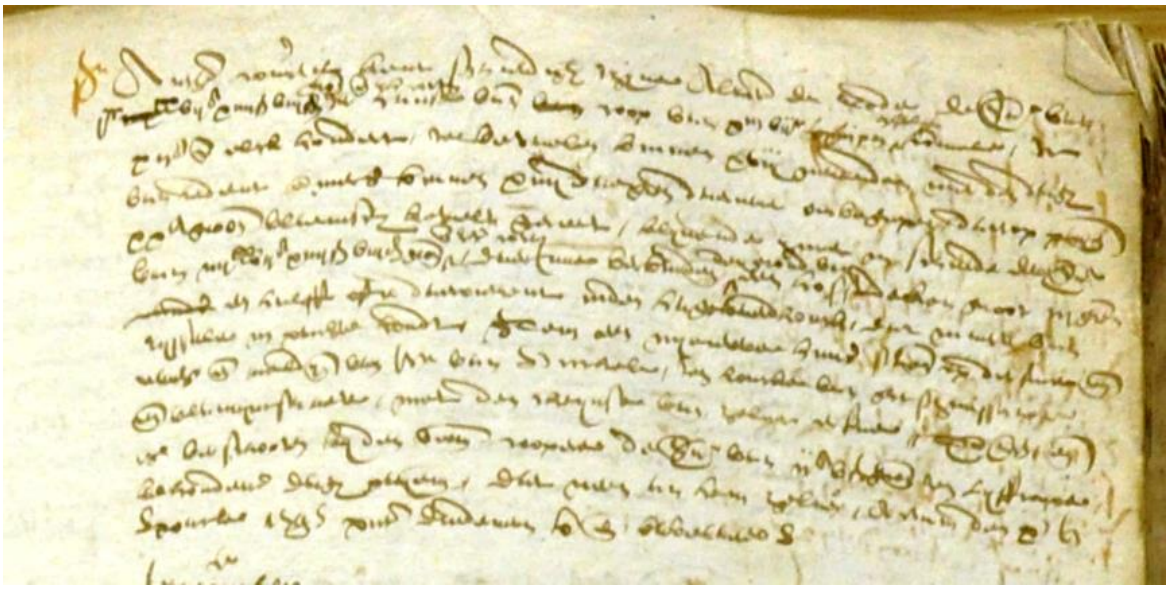

Anthonis Courtil kent schuldich tzyne **Alaert de Roode** - -
de somme van jc xxvij pond xiiij schele viij deniers ponden grooten ter cause vande coope van xm vijc lxxiij ponden ghelycke **hommele** -
te xij pond parisis elck hondert –
te betaelen binnen xv iij maenden naer den dagh van hedent emmers binnen xiiij daeghen daernaer onbegrepen -
daerop paeyment xx pond grooten vlaemsch te betaelen gereet –
blyvende zuver in schulde de somme van iiijxxvij pond xiiij schele viiij deniers grooten vlaemsch -
daerinne verbindende den grond van een hofstedeken -
groot iij gemeten en half ofte daeerontrent inde Haghebaerthouck -
dat Maerten van Ryssele in paghte houdt -
Item een nyeuw huus staende op derve van de weduwe ende aeldynghen van Pieter van Stichele ten Houcke van de Gasthuusstraete ende Vlaminckstraete - met de thyenste vande zelve erfve - omme executie -
ende is verschooten by den voornoemde coopere de somme van ij pond vj schele grooten ten lyfcoope behoudens dezen payement - dat neen - an hem zelven
Actum den x in sporcle 1595 -
Present Diedeman burchemester ende Babelaere – schepen

21 februari 1595 – Dood van Ernst van Oostenrijk -

Opde 21ste februari 1595 was ***Ernst van Oostenrijk*** *gestorven en hij wordt vervangen door* ***Fuentes.***
Het is deze bevelhebber die Hoei terug inneemt en die de Fransen uit Kamerijk verjaagd. Hij wordt op de 11de februari 1596 opgevolgd door Albrecht van Oostenrijk, de neef van Filips II.
De vredesbesprekingen tussen noord en zuid starten in dit jaar in Middelburg.

Pedro Henriquez d'Azevedo graaf van Fuentes (1560-1643)

6 maart 1595 – **'t Blockhuis op de Couter** – Halmen SAP 366

Christiaen Moenaert heift ghecocht
teghens **Andries de Nuwelaere ende Bertyncken** zijn huusvrouwe,
derfve onder de huusynghen, daer **Clays Steven** nu ter tyt woonachtich es opden **Couttere -**
metghaders onder thuus eertyden **tBlockhuus** ghenaempt op de zelve Couttere
ende tvierde vande erfve – de hofstede daer wylen Clays vander Enoode te woonen plach,
streckende zuud ende noort – met tzuudhende upt **Cleen Bruggestraetken** –
tnoordhende opt **tStrekstraetken** –
de westzyde langhes **tManestraetken** –
dOostzyde derfve van Jan de Muelenaere ende derfve van Jacques de Worm
ghelast met coutterrente met zijn advenant de heere tsjaers ende dat omme de somme van
achtien ponden grooten vlaems tvoorschreven –
iiij schele parisis te godtspenninck
xij pond parisis te lyfcoope
xvj pond parisis voor een hooftcleet omme de huusvrouwe vanden vercooper
alle ten laste vande blyvere
ghehalmpt voorts onder erfve upden vjde in maerte 1595

BLOKHUIS

Woordsoort: znw.(o.)
Modern lemma: blokhuis
znw. onz. *Mnl. blochuus* (VERDAM 1, 1318). Gewoonlijk beschouwd als eene samenst. met *blok* in de bet. 1), en verklaard als: eene versterking die van boomstammen, balken, was gemaakt. Het is wel niet te bewijzen dat die beteekenis de oudste is geweest, maar toch is er verband tusschen *mnl. blochuus, blockwerck* (bij KIL.) en *bolwerk*, en dit verband zou inderdaad doen denken aan *blok* in den zin van *boomstam, middel van versperring* (zie verder BOLWERK). Verg. MURRAY 1, 928: in de oudste voorbeelden van *blockhouse* (sinds 1512) vindt men het meermalen met *bulwark* verbonden. Men zou het anders onwillekeurig opvatten als eene samenst. met *Blokken* in de bet. A).

↪ Kleine sterkte, dienende tot versperring van een weg te land of te water: verg. het hedendaagsche *sperfort.*

We hebben de ligging van dit blockhuis op het kaartje hiervoor gezet. Het eerste wat opvalt is dat de noord-zuid oriëntatie weer verkeerd is en juist omgedraaid is.
Op 1 heb ik het vroegere Strekstraatje getekend, waarvan men kan zien dat het doorloopt op de Couter.
Op 2 heb je het Maanstraatje of de doorloop van de huidige Valkestraat.
De huidige Bruggestraat was het vroegere Strekstraatje.
Waar de x staat, stond in 1595 het Blockhuis, alleszins een ideale plaats, de ingang van de stad, juist voor het kerkhof van Sint Jan – om een verdedigingsfortje te plaatsen.

6 maart 1595 – Hofstede aan de Wulfhillestraat – Halmen SAP 366

Clays Taluwe heift ghecocht
jeghens **Jan Jacobssone ende teghen Beatrice** zijne huusvrowue
een ghemet hofstede dar **Caerle Wenis** te woonen plach met alle de groene coorne daerop staende – van oosten de kercke van Onser Vrauwen – van zuuden Loys Makeblyde – van westen tlant van Pieter Quaetghebeur – van noorden **de wulfhillestraete**
Omme de somme van vichtien ponden grooten vlaemsc tvoorschreven te betaelen te sinxen eerstcommende anno 1595
Ter godtspenninck v schele parisis
Vj pond parisis te lyfcoope
Al ten laste van de blyvere
Ghehalmpt voorts over erfve upden vjde marty 1595

6 maart 1595 – De Gouden Hoorn op de Oude Markt – Halmen – SAP 366

De weduwe **Jacques Denys, Barbele Elle,** heift ghecocht
jeghens **Jan Jacobssone**, als procureur over joncvrouw **Barbara de Croon**, ende van haere kynderen die zy had van **Cornelis Vander Mandre**, alst blyckt by procuratie speciale ende irrevocable ghepasseert voor schepenen vande stede van Poperinghe - in date vande xiiij ste january 1595 – zo verre angaet de persoone van de voornoemde Barbara, onderteeckent J. Mazeman –
eene verbrande hofstede ligghende opde **Oude Mart** deser stede, wylen ghenampt **De Gouden Hoorne**, met alle de materialen daerop ligghende,
streckende vander voornoemde mart achterwaert totter erfve an … *niet ingevuld* - de westzyde derfve van **Pieter Ellieul** ende daeldynghen van **Lauwers Shejanssone –**
dOostzyde de weduwe van **Gillis Clays**
met eenen ganck commende opde **Leverstraete** die heift thuuseken daer Maerten Vally woont – osydrop vry – ghelast met xx schele parisis tsjaers de heere –
Item met xxiiij pond parisis tsjaers - den penninck xvj - emmers ten haeren bevinde
ten prouffyte van de kinderen van Jacob Sherjanssone – tprincipael ende de verloopen totter daeghe vande halme tscoopeghes laste ende heeft Pieter Thooris de voornoemde erfve in cheinse een termyn van xx-tich jaeren voor zes ponden parisis tsjaers ende dat omme de somme van xiiij ponden grooten vlaemsch tvoroschreven – boven alle lasten ende verloopen voroschreven
Te betaelen ghereet ghelt metten halme
V schele voor gotspenning
Xx schele voor den aermen
Xij schele parisis te lyfcoope
Al ten laste vande blyvere
Ghehalmpt over erfve opden vj de maerty 1595

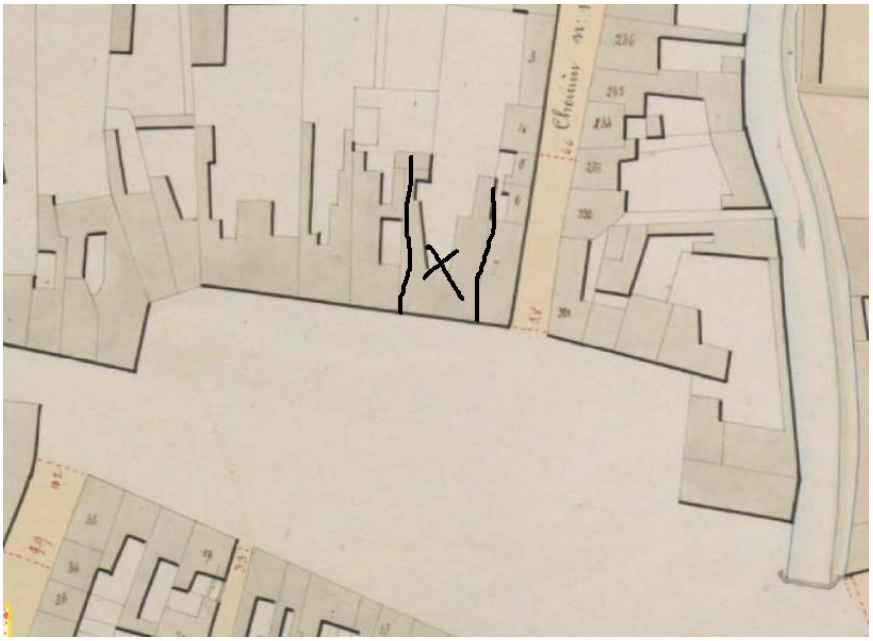

6 maart 1595- Jan Jacobssone verkoopt een gemet hofstede – SAP 395 – Renten

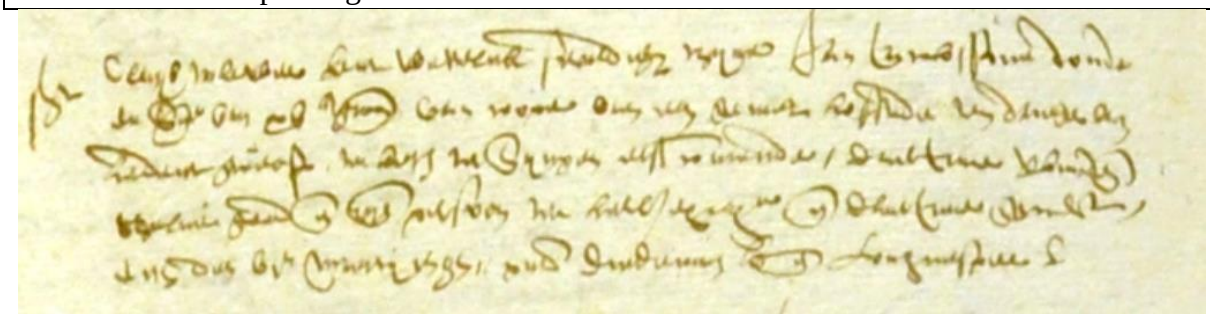

Clays … ? … kent wettelick schuldgh tzyne **Jan Jacobssone doude –**
De somme van xv pond grooten van coope van een gemet hofstede ten daeghe van hedent ge-erft – te betaelen te Synxen eerstcommende –

Daerinne verbindende tzelve goed ende zyn persoon ter heerelicke exeutie –
Ende daerinne gecondempneert –
Actum den vj marty 1595 – Prersent Diedeman ende Lonquespee

7 maart 1595 – Franchois Keerne, brouwer - SAP 395 - Renten

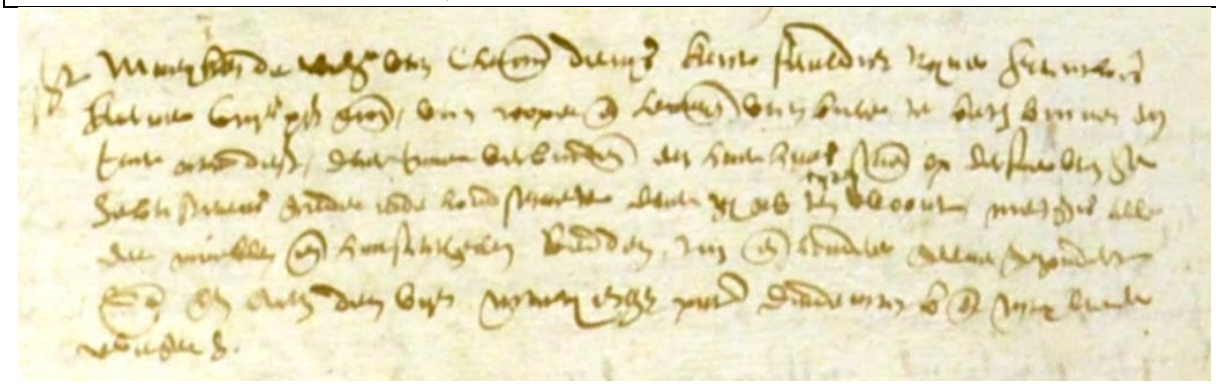

Maycken de weduwe van Christiaen Denys kent schuldich tzyne **Franchois Keerne** viij pond x schele grooten van coope ende **leveringhe van bier** -
te bethaelen binnen een jaer naer dase,
daerinne verbindende een huerhuus staende op derfve van **Sint Sebastiaen gilde** in de **Hondstraete** daer zy nu ten tyden woont metgaders alle de mueblen ende huuscatheilen bedden , tin ende hemde - geene ghesondert -
omme executie -
Actum den vij marty 1595 - present Diedeman burghmeester ende Max vande weghe - schepen

9 maart 1595 – Jacques van Thune, een dienaar - SAP 116 – Processen

Heesch over **Anthoine Winnebroodt** ter cause van zijne officie, heescher ter eenen
Jeghens **Jaques van Thune**, als dienaer, verweerder ter anderen
Dienende voor ulieder mijne heeren burghmeesters ende schepenen van der stede van Poperynghe
1
Alvooren es omme de waerheit dat alle dienaeren ontfanghen wezende inne tzelve officie alvooren moeten verleden den eedt voor burghmeesters ende schepenen der zelver stede daer by affiemerende vervolghende de statuten der zelver stede, ghoede toesicht te nemen ten eynde te moghen beletten dat nyemant de zelve stede zoude moghen te cort doen in haere cuere op pene van destitutie van officie ende ander correctie arbitraire
2
Nu es zo dat belieft heift de zelve verweerder contre den inhouden van de zelve statuten ende eedt, **inne te doene groote bieren voor cleene**,

de zelve vercoopende de ghevanghen ende andere aldaer drynckende ten ghelicke prijze als zijn doende de weerden der zelve stede,
alzo frauderende onder tdecxsel van tzelve cleen bier ende te cort doende trecht vande zelve stede.
3
Dient voorder gheweten volghende den voorghaende eedt,
dat alle dienaeren ghehouden zyn gauet te beletten zo verre moghelic es, daer in contre de zelve verweerder wezende nuchteren zelve belieft heift andere te griefven die by de drancke waeren.
4
Voorts gheconsidereet, concludeerende dheescher te wezen sverweerders laste wel ontfanghelick,
zal dienvolghende de zelve verweerder ghecondempneert wezen te betaelen
alzulcx als hy verweerder de voornoemde stede zoude moghen ten opziene van de zelve biere te cort ghedaen hebben, hem volghende den voornoemde statute destitueerende van zijne officie met correctie ten exempel van anderen ter discretie van ulieder mijne voornoemde heeren

25 maart 1595 – Hommelpitten – Halmen – SAP 366

Jan de Schotter heift ghecocht
teghen **Christiaen de Byzere** ende teghen **Tanneken** zyn huusvrouwe
een hommelhoveken ligghende opde zuutzyde van **tBogaertstraetken**,
groot ontrent hondert tachtentich **hommelpitten,**
aboutterende van noorden tvoornoemde straetken –
van oosten de cooper – van zuuden daeldynghen van Clays Scherrier – van westen Pieter Ellevut doude
Omme de somme van zeven ponden drye schellinghen iiij deniers grooten tvoorschreven
Ij schele te godtspenninck
Xx schele voor den aermen
Voor dhuusvrouwe van de vercooper viij pond parisis
ende voor den rouppere xx schele parisis
Te lyfcoope zes ponden x schele parisis
Zuuver goedt ende vuyt pacht al ten laste vande blyvere
Ghereet ghelt
Ghehalmpt voorts over erfve upden xxste marty 1595

7 april 1595 – Verkoop van hop – Renten – SAP 395

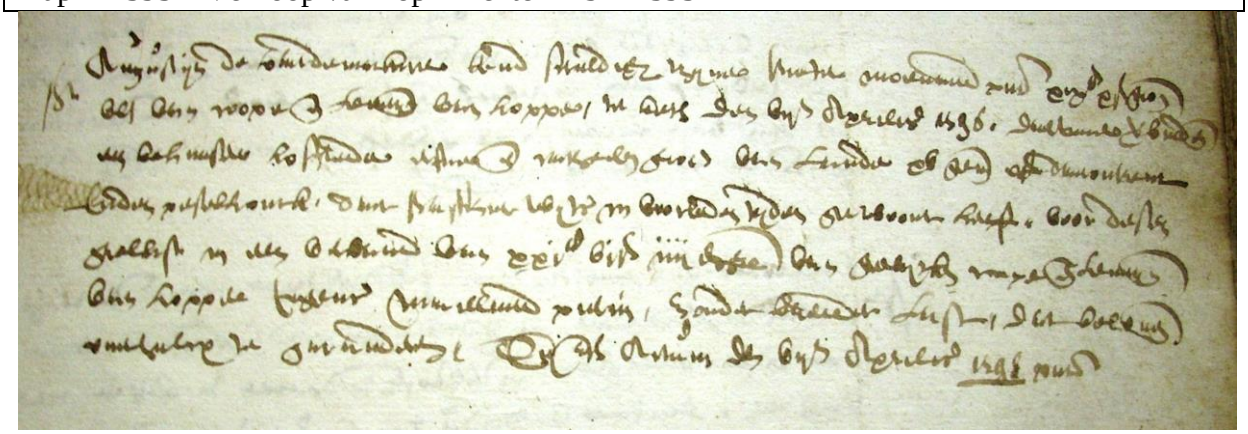

Augustyn de Baerdemaekere kend schuldigh tzyne **Pieter Moenaerd**
de somme van xix pond x schele grooten vlaemsch
van coope ende leveringhe van **hoppe**
te betaelen den vijste aprilis 1596
daerinne verbindende een behuusde hofstede, erfve ende catheilen –
groot van lande xv gemeten ofte daerontrent inden **Peselhouck**,
daer Passchier Wyts in voorleden tyden gewoont heeft –
voor desen gelast in een verband van xxj pond xij schele iiij deniers parisis van ghelycke coope ende leveringhe van hoppe jeghens Maillard Pulin – zonder verdere last – dat belovende o verzulx te garanderen
Actum den vijde aprilis 1595

12 april 1595 – Brouwerij in de Leverstraat – SAP 395 – Renten

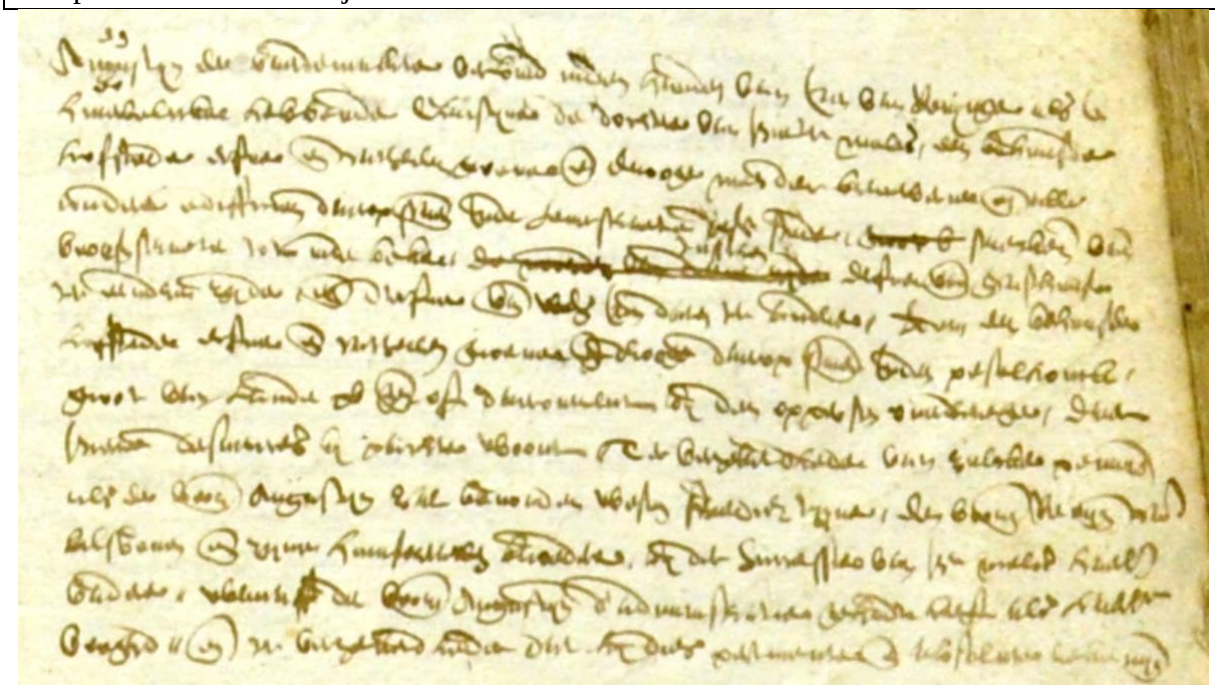

Augustyn de Baerdemakere verbind in de handen van **Jan van Renynghe als in huwelicke hebbende Cristyne de dochtere van Pieter Melis -**
een behuusde hofstede -erfve ende catheilen - groene ende drooge **met de brauwerie** ende alle andere edifficien daerop staende **inde Leverstraete** deser stede -
streckende van de voorseide straete tot inde beke –
tusschen derfve vande gasthuuse ter eender zyde ende derfve vande weduwe Jan Daten ter andere -
Item een behuusde hofstede - erfve ende catheilen - groene ende drooghe daerop staende inden Peselhouck - groot van lande xv gemeten of daerontrent **by den oppersten overdraege** - daer Pieter Desmares by pachte woont –
ter verzekerthede van zulcke penninghen als de voornoemde Augustyn zal bevonden wesen schuldich tzynde de voornoemde Renynghe als boven ende zyne huusvrauwens broedere by de successie van Pieter Melis, haerlieden vadere -
wanaff de voornoemde Augustyn d'administraetie gehadt heeft als haerlieden borghe ende ter verzekerdhede dat hy dies pertinente ende absolute rekenynghe doen zal voor oppervooghden ende schepenen alhier binnen de tyde van zes maenden zonder langheren dagh -
omme executie –

Actum den xij aprilis 1595 –
Present Frans Diedeman - burghmeester ende MIchiel Longuespee, voorschepene

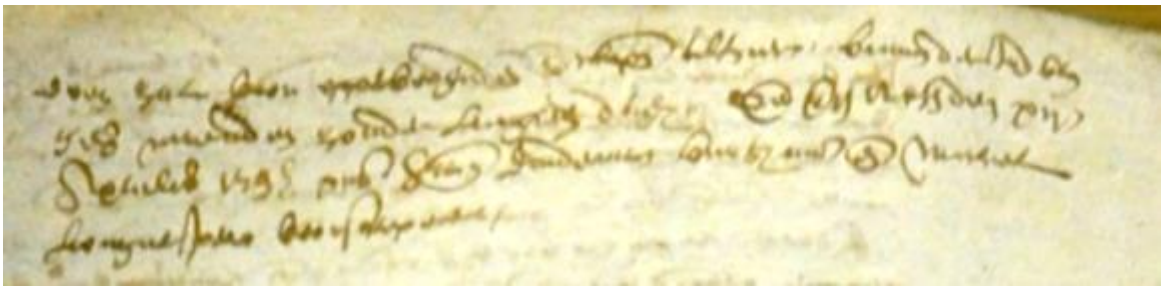

29 apil 1595 – ’t Reepken – SAP 395 – Renten

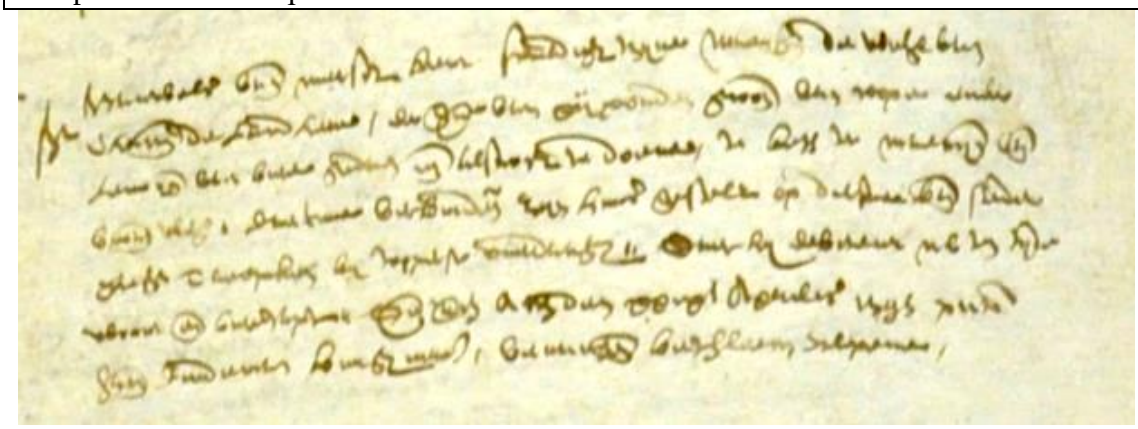

Pauwels vander Meersch kent schuldigh tzyne **Maeyken de weduwe van sieur Thomas de Landheere -**
de somme van xij ponden grooten **van coope ende leveringhe van bier** gedaen end alsnoch te doene -
te betaelen te maenynghe vande voroemde weduwe - daerinne verbindende een huus gestelt op derfve vande stede - gheseyt **tReepken by toppersten overdragh** - daer hy debiteur nu ten tyde woont ende bier tapt -
omme executie –
Actum den xxix aprilis 1595 - present Frans Dedeman burghmeester vervanghende Bethleem, schepene

2 mei 1595 – Dierste van de granen en het brood - Resoluties – SAP 468

Gheconsidereert by den bailly, burghmeesters, schepenen ende raeden deser stede, de groote dierste vande graene ten jeghenwoordighen tyde, ende dat tschamel ghemeente de macht niet hebbende omme te doene haerlieder provisie van voorne ter marct ende danaff brood te backen, ghenoodtzaeckt zyn haerlieder broodt te coopen jeghens de backers,
Zo oock aldar coopen haerlieder brood, de herberghiers, taverniers ende andere dies van noode hebbende ende dat wel ghequireert es goede provisie, toezicht ende remedie, jeghens tbacken ende venten van den brood onder tghewichte terstaende, waermede men tghemeente grootelic te cort doet,
hebben gheordonneert ende ghestatueert – ordonneren ende statueren by desen,
ddat alle backers ende backerighen vander stede, voordan hemlieden zullen reguleren, intbacken vanden broode, op tghewichte hemlieden byde waerdeerders ghestelt,
ende zoo waer de zevle waerdeerders tvoorseide broodt

zullen vinden te cleene ende niet ghewichtich,
zullen dat snyden ende laeten bedeelen, ten seccoruse vanden ghemeenen aermen inden disch van St. Bertins
ende bovendien beslaen den backere, ofte backighe inde boete van iij pond parisis,
telcker reyse dies bevonden zynde, zonder eenighe oogheluyckinghe, faveuren ofte verdrach,
te bedeelen de twee deelen van dien voor den ghemeenen aermen als boven ende tderde deel voor d'officieren dies bevindende,
ordonnerende de zelve officieren van nu voorts zorghvuldich toezicht daerop te houden, ende dickmael hemlieden temploy doen int wegen ende bezouck vande voorseide broode,
Actum ter camere den ijde in meye 1595
Ende ghepubliceert ten bretesque den vijde der zelver maend ende jaere.

8 mei 1595 – Hommelhof – Halmen – SAP 366

Willem Scherrier heift ghecocht
teghen **Jacob de Berch, filius Gillis**,
als procureur van **Cornelis Damman**,
hebbende de blardynghe van zijne broeders ende zusters,
metgaders **Guillaume Brotsaerdt** vervanghende **Nicolas Gheritsoone** zijnen medevoochdt vande weezen van **Jan Damman** –
met consente ende aggreatie van de schepenen ende kuerheers van de heerlichede van Hontschoote in date de xviij maerte 1595 – onderteeckent J. Buttay –
blyckende by procuratie speciale ende irrecocable ghepasseert voor burghmeesters vande stede van Poperinghe
In date vanden xiiij ste aprilis xvc ende vyfventneghentich onderteekcent J. Mazeman
Een partye van twee ghemeten ende half hommelhoff wezende met alle de cateylen – groene ende drooghe daerinne staende -
ghereserveert de drooghe pertsen ten zelven hommelhove toebehoorende **Gillis de Roode** –
ghelast met een huere van twee jaeren tot xlij pond parisis tsjaers
ten proffyte vande voornoemde Gillis –
streckende zuudt ende noort –
tzuudhende inde stede weddynghe – tnoorhende derfve van Jan Jacobssone doude ende andere – van westen de Casselstraete
Ende van oosten de coopere
Ghelast in ij schele vj deniers parisis tsjaers ende een half cappoen metgaders in zes bunderen emmers hofmate tsjaers – in proufftye vande heere
Tscoopers laste ghezondert dach te stellen van dien totter daeghe vander erfvachtigheyt ende dat zonder breeder last
Omme de somme van hondert ponden grooten vlaemsch tvoorschreven
Te betaelen by drie ghelycke payementen dannoff teerste verschynen zal te Baefmesse eerstcommende int teghenwoordich jaer ende voorts van jaere telcken ter ghelycker Baefmesse een derde deel vande voroschreven somme tot de vulle betaelinghe iij schele parisis te godtspenninck xij pond parisis te lyfcoope – zes ponden parisis voor de aermen van onser Vrauwen prochie
Zes ponden parisis voor de zustere van de vercooper
Item noch xij pond parisis verleyt **inde Maecht van Ghendt**
Payement opt tijde payement ende voorts al ten alste vande blyvere
Ghehalmpt ut supra

27 mei 1595 – Huis op de hoek van de Hondstraat - SAP 395 - Renten

Sebastiaen Noiret kent wettelick schuldich tzyne **Anthonis Courtyl** present ende de kennesse accepterende -
de somme van iiijc j pond xvj schele parisis ter minste vande refectien van iiijxxiiij pond parisis by den voornoemde Courtyl gedaen an den huuse daer hy tot den daeghe van hedent gewoont heeft ten houcke vande Hondsstraete ter deser stede –
ende inclus vande prys vande wynckele ende waere by den comparant vande vande voornoemde Courtyl overgenomen ende andere gemaendt -
te betaelen de voorseide schuldt van hedent date deser in een jaer emmers binnen drie maenden daernaer onbegrepen -
daerinne verbindende zulck recht - cause ende actie - als hy comparant heift anden zydgevele ende andere gerefectioneerde partien van de edifitien anden voorseide huuse gedaen ende de huere die hy comparant daerinne heeft-
metgaders zyn pesoon ende alle zyne andere goudynghen - geene gezondert -
die hy nyet en vermachte vercoopen ofte belasen voor den tyd vande betaelinghe vande voorseide schult -
omme executie -
Actum den xxvij in meye 1595 -
Present Diedeman burghmeester - vervanghende Longuespee voorschepene

29 mei 1595 – De bryckerie – Halmen – SAP 366

Francois Devos heift ghecocht
tegen **Jan Roucx ende Christyne** zyne huusvrauwe
de helft van acht lynen lants inden Edewaerthouck
ghemeene met de cooper ghenampt **de bryckerie** – streckende metten noorthende an tlant vande weduwe van Laruens de Groote – tzuuthende opde Yperstraete ende westzyde de Muelendreve –
ghelast met zijn advenante in xv schele parisis tsjaers de heere omme de somme van neghen ponden grooten vlaemsch tvoorschreven te betalen ghereet ghelt metten halme – iiij pond parisis te lyfcoope – v schele parisis te godtspenninck ten laste vande blyvere
Ghehalmpt over erfve upden xxix meye 1595

De 'Brcykerie' stond dus op de hoek van de vroegere Meulenweg aan de Ieperstraatmolen en de Ieperseweg. Dus zo ongeveer ter hoogte waar nu het rondpunt is.

8 juni 1595 - 't Sterfhuis van Jacques van Burques - SAP 116 -

Intendit omme **Pieter Moenaert** als ghetrauwet hebbende de wedewe van **Jan de Buckere,** heescher,

jeghens **Joris vande Goosteene**,
ter cause van zijne huusvrouwe, hoir ende aeldynghe ten sterfhuuse van **Jacques van Burques**, verweerder,
dienende voor ulieden mijne heeren burchmeestes ende schepenen vander stede van Poperynghe

Inden eersten omme byden heescher zyn document ende betooch te doene dat de schult in questien eertyden by **Jacques van Burques** ghemaect es gheweest
blyckende by de obligatie onder thantteken vanden zelven Jacques hier mede ghevought ghecoteert A, beliefve mijne heeren te hooen ende examineren de persoone inde marge gheschreven *(Jan Jacobssone d'oude – Gheleyn de Conynck)* die selve inne 't stipuleeren vande obligatie daer by ende present was.
Item tot breder versyerkynghe van pruefve ende tot verificatie vanden voorschreven hantteeken,
den heescher exibeert alhier dyversche pandebriefven gheschreven vande zelve Jacques van Burques des onder zyn hantteken conforme thanteken vande voorschreven obligatie ghecotteert B – *Wetschepen doen der tyt*
Zo oock den zelven heescher alhier overleght de rekenynghe vande kercke van Ste. Jans van de jaere lxxv totten jaere lxxvj alwaer den zelven Jacques als kerckmeester de zelve rekenynghe achter inde conclusie gheteekent heeft met ghelycken hantteken.
Mits welcken den heescher concludeert ende tendeert ten fyne dat by mijns heeren sententie definityf ende over reght

Ghewesen ende verclaerst wort tvoorschreven hantteeken wel ende te allen gheverifieert ende overzulcx zal den verweerder inde voorschreven qualiteit ghecondempneert worden inde betaelynghe naer den inhouden van de obligatie
ende inde costen vande instantie ter tauxatie
Imployerende op als tnoble offytie vande juge
vuterlick dat den verweerder ghecondemneert zy by mannen van provysie
de pennyngen te conserneren ter greffie ende den heescher ghecondemneert die zelve te lichten op suffisant zeker ende voorts recht.

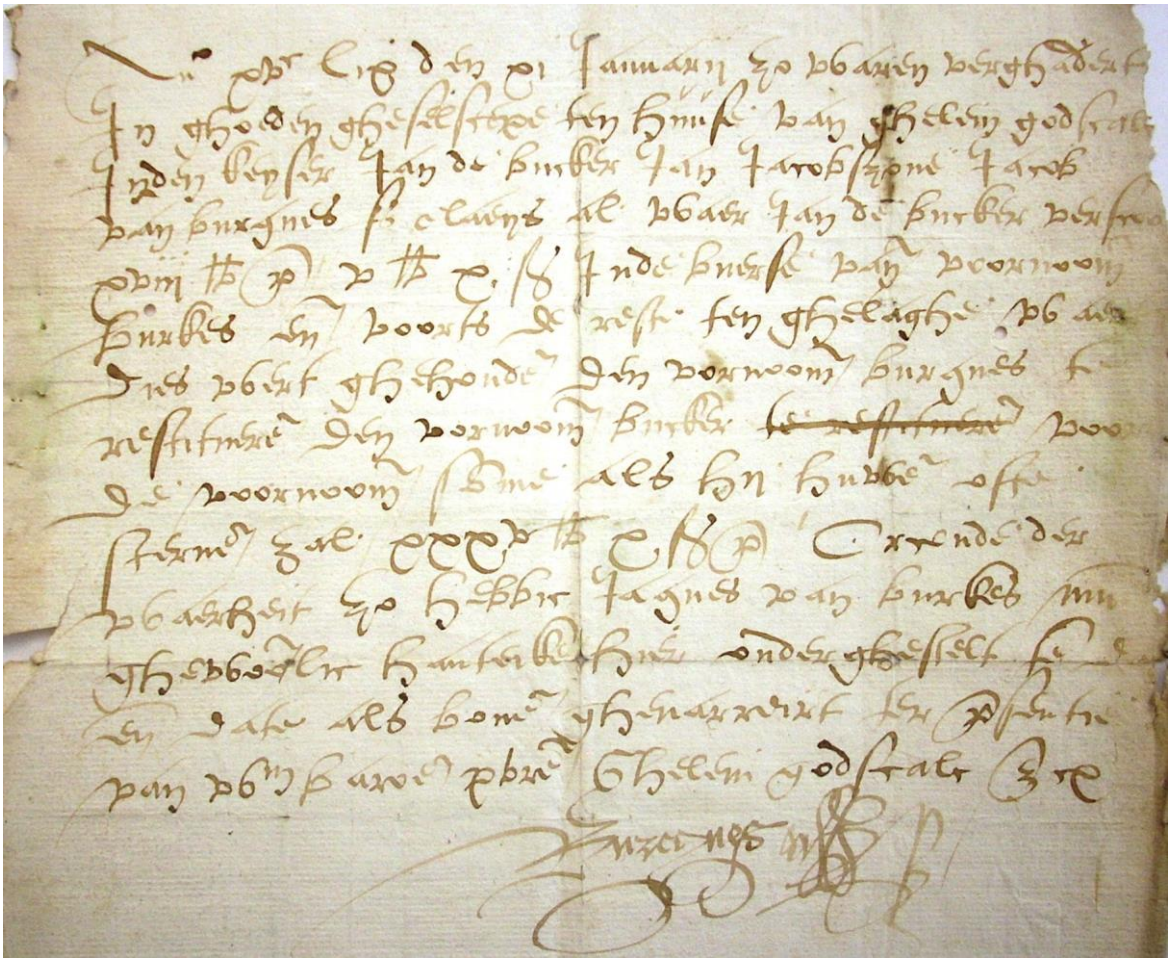

Bijgevoegd attest:
Anno xvc lix den xi january – *1559* - zo waren verghadert in ghoeden gheselscepe ten huuse van **Gheleyn Godscalck inden Keyser**, Jan de Bucker, Jan Jacobssone, Jacob van Burgues filius Claeys
al waer Jan de Bucker verschoot xviij pond parisis v pond x schele inde buerse vande voornoemde Burkes ende voorts de reste ten ghelaghe, waer dies wert ghehouden den voornoemde Burgues te restitueren den voornoomde Burckes voor devoornoomde somme als hy huwen ofte sterven zal xxxv pond x schele parisis
Orconde der waerheit zo hebbe Jacques van Burkes myn ghewoonlic hanteecken hier onder ghestelt ten dache ende date als boven ghenarreert ter presentie van **Willem Baroen** pbre – Gheleyn Godscalc

17 juny 1595 – **Het leen Vocxvrye** – de Tubbe – Hop - SAP 395 - Renten

Christiaen de Ruddere verbind by desen inde handen van **Marcx vander Weghe** -
een leen van zeven ghemeten gehouden onder den hove ende heere van **Vocxvrye** binnen de prochie van **Westvleeteren** - streckende oost ende west - van oosten tland van Jan de Wilde - noord jegens tleenelst van de weduwe Jaques Denys - oost **de Tubbe** - westhende de voornoemde heere van Vocxvrye ende de zuudzyde de hofstede ende landen van Gheleyn Quaghebuer -
ter verzekerdhede van vyffhondert pond in hoppe vande plocke vande jaere 1594 - goed coopmangoed - warrandatie passerende - poperyngsche ghewichte –

thende gelde ende de voornoemde comparant ghecocht vanden vande voornoemde Marcx vande Weghe voor de somme van xviij pond parisis elck hondert –
te betalen de zelve pennynghen van coop binnen een jaer naer de leverynghe -
die den voornoemde vercooper schuldigh es te doene binnen de voorseide stede van Bergen binnen xiiij daeghe naer desen -
omme executie –
Actum ter kennesse ende administracie van meester Mahieu de Pours ende Gheleyn Qughebeur als mannen van Leene van de voorseide hove van Vocxvrye den 17 juny 1595 -
present Diedeman ende Rouvroye

19 juni 1595 – De Coutere in de Wipperhoek – Halmen – SAP 366

Jan Deberch heift ghecocht
teghen **Barbele Elle, weduwe van Jacques Denys ende tegen Pieter Thoris**, als bystaende man,
drie vierendeelen x roeden zaylant ligghende **inde Wipperhouck – opde Couttere** – tnoorthende de meersch van – doostzyde Jan Beyens – de westzyde daeldynghen van Gillis Pieren
Item noch een ghemet ende xlij roeden inde Lyssenthouck – streckende zuudt ende noort – tzuuthende tlant vande heere van Sinte Bertens – van westen tlant van Andrys van Mahieu van Poillen – tnoortzyde de kercke van onser vrauwen – doostzyde Michiel Longuespee ende joncker Jan van Pottelberghe –
zuuver goedt ghezondert de grontrente vande heere –
omme de somme van thien ponden grooten vlaemsch tgemet –
tende mate tende gheld –
te betaelen met de halme – ij schele te godtspenninck ten laste vande blyvere
Ghehalmpt voorts over erfve upden xixde juny 1595

22 juni 1595 – De lakens van Christiaen Clinckmaille – SAP 395 Renten

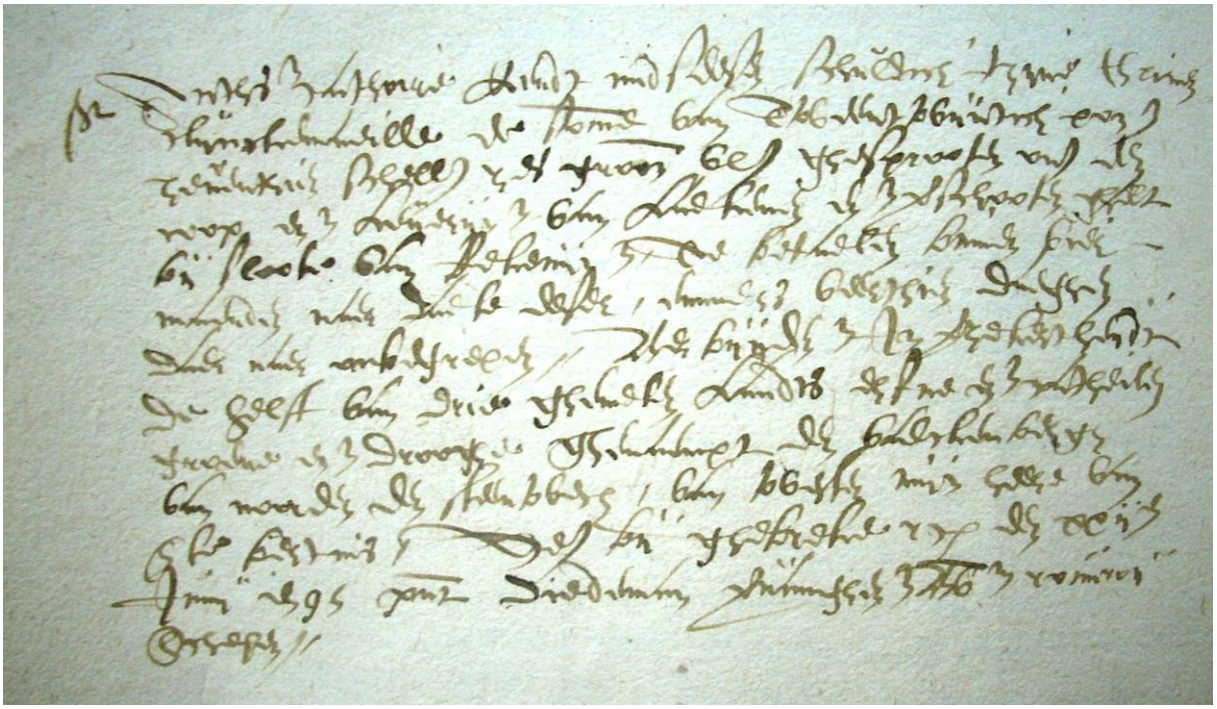

Anthoine Cathoire
kendt mids desen schuldigh tzyne **Christiaen Clinckmaille**
de somme van tweentwyntich ponden zeventich schellynghen zes grooten vlaemsch
ghesprooten over den **coop ende leverynghe van laekenen** ende verschooten ghelt
by sloote van rekenynghe – te betaelen binen vier maenden naer daete deser –
emmers veerthien daeghen daernaer onbegrepen – verbyndende in verzekerthede de helft van
drie gemeten landts, erve ende catheilen, groene ende drooghe,
ghenaempt **den Valckenbergh** – **van noorden den Steenwech** – van westen mijnheere van
Sint Bertens – omme by gebreke van betalinghe hieraan te behaelen.
Actum den xxijste juny 1595
Present Diedeman, vervanghende Willem Rouvroy, schepen

13 juli 1595 – Eener papen hoere – SAP 116 - Processen – nummer 25

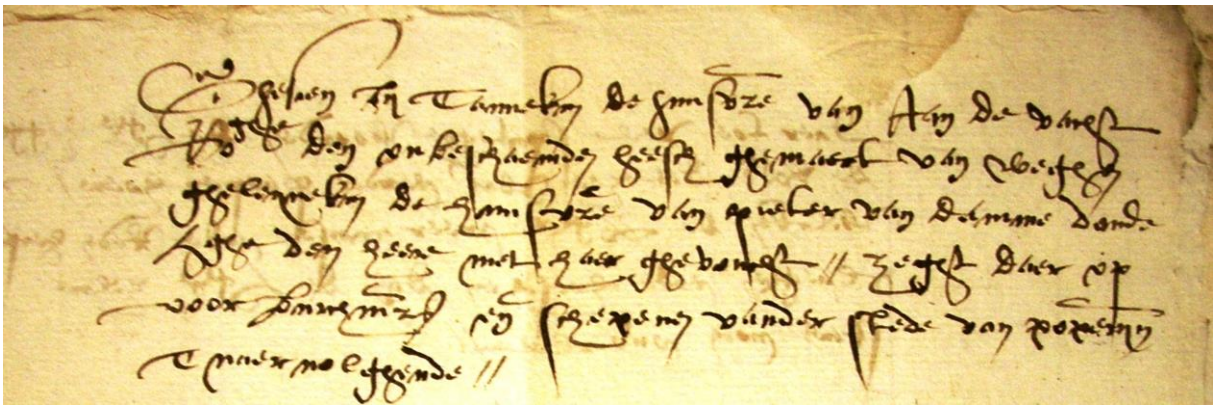

Ghesien by **Tanneken de huusvrouwe van Jan de Vacht**, verweereghe
den onbeschaemden heesch ghemaect van jeghen **Gheleynken de huusvrouwe van Pieter van Damme,** dander heeschereghe
Den heere met haer ghevoucht
Zeght daer op voor burchmeesters ende schepenen vander stede van Poperynghe
tnaervolghende:

Alvooren daer de heeschereghe stoutelick anzeght dat haer de verweerderghe zoude belacht hebben commende naer de maerct ende boven dien haer anghevallen
ter erde ghesmeten op haer lichaeme ghetorden ende ghetrappelt
dat es een zaeke alleszins vuten de waerheit die de verweereghe ganschelick ontkennende es.
Maer es waerachtich dat de heeschereghe ten dyverschen tyden,
de verweereghe met quaede cause ende onghelycke oorzaeke angheseit heift
dat zoe verweereghe de groene hommele vande heeschereghe zoude vutghetrocken, bedorfven ende ghesceurt hebben,
tselve dickwijls reperende ende roupende als zo voor verweereghes duere passeerende was,
ende dat zoe de verweereghe daer omme zoude doen **gheselen an tpelloryn.**
Zo eyst ghebeurt op zeekeren tyt gheleden de heescherghe passerende voor de duere vande verweereghe dat zoe verweereghe vut onverduldigheit ende om haer te verandtwoorden vande onredelick ansegh die haer eere zoude mueghen bruideren,
de heescherghe anghesproken heift ende vallende onderlynghe different van woorden, hebben elckanderen ghesleghen met vusten.
Daertoe veile spytighe woorden de heeschereghe zegghende tot de verweereghe
dat zoe was **eender paepen hoere**,

byden welcken de verweereghe meer cause ende reden heift om claeghen ende heeschen dan de heeschereghe zelve, maer staet noch onverlet.
Daeromme de heeschereghe hare wel behoorde te schaemen alsoo stoutelick te zegghen ten hadde gheweist tbescheden van **Eloy Moreel,**
grote apparentie was, dat de verweereghe de heescherghe van levenden lyfve ter doot zoude ghebracht hebben,
vermets inden zelven Eloy Moreel ontkennende
bet voorts eenighe foortse ofte ghewelt ande heescherghe ghedaen thebbende anders dan elckanderen met vusten ghesleghen van welck de heeschereghe oorsaeke was.

Mids welcken de verweereghe nempt conclusie ende tendeert ten fyne dat haer de heeschereghe over de verweereghe met quade cause beclaecht heift,
ende boven dien in haren heesch ten laste van de verweereghe ghemaect,
ghewesen wort niet ontfanghelick bet voorts condempnerende de heeschereghe inde costen vander instantie ter tauxatie
Imployerende op als tbeningne offytie vanden juge
Biednede pruefve dare die van node wert
Ghedient den xiijd july 1593

Intendit omme Tanneken de husvrouwe van **Jan de Vacht** verweereghe jeghens de huusvrouwe van Pieter van Damme, doude, heeschereghe,
dienende voor ulieden mijne heeren burchmeesters ende schepenen vander stede van Poperynghe.

Alvooren omme te verifieren dat de heeschereghe de verweereghe zoude belast hebben ende haer angheseit dat zoe de groene hommele van de heeschereghe zoude vutghetocken ende bedorfven hebben om welcke zaeke zoe de verweereghe zoude doen gheselen an tpellorin tselve daeghelicx roupende al passerende voor de duere vande verweereghe,
myne heeren beliefven te examineeren de personen inde maerge gheschreven ende voorts dat zy breeders vande waerheit weiten.
Twyf van Pieter Bossaert – twyf van Christiaen Nol

Bet voort te onderhooren de ghemargineerde personen of niet waerachtich en es dat de heeschereghe passerende voor sheeschereghes huus heift gheropen tot de verweereghe **ghy zyt de tnootste hoere van Poperynghe**,
waer op de verweereghe antwoorde vraeghende: **Wiens hoere ben ick,**
daerop de heeschereghe zeide : **Een paepen hoere zyt ghy** –
met veile ander injurieuse woorden byden welcken haer eere, goeden naeme ende faeme zoude mueghen ghequetst worden,

zo dat de heescheeghe met alle redenen, wel behoorde te zwyghen ende haer patiente te nemen.
Tanneken twyf van Jan Kieken – de huusvrouwe

Mits welcken de verweerder concludeert als tanderen tyden

16 juli 1595 – Veldheer Delamotte, heer van Ekelsbeke, overleden -

17 juli 1915 – Verfketel gekocht - SAP 395 - Renten

Kaerle van Hove kent ontfanghen thebbene van **Jan de Muelenaere**
over een verveketele byden zelve Muelenaere gecocht
binnen de stede van Ryssele
op dagh van drie maenden vallende den viiij ocobris eerstcommende –
belovende dezelve ketele de voornoemde Muelenaere te restitueren tallen tyden alst hem believen zal ofte thende de voorseide drie maenden - te betaelen -
Actum den xvij jyuly 1595 - Present Diedeman burghmeester vervanghende Longhespee schepene

20 juli 1595 – Een witruggede melckoye – SAP 395 – Renten

Jan Merlynck kend schuldich tzyne **Willem van Noeufville** present -
vij pond v schele grooten vlaemsch van coope ende leveringhe an een witruggede melckkoye te betaelen Sint Cathelynde daeghe eerstcomemnde -
daerinnen verbindende de zelve koe - metgaders ij witruggede jaerlyck calven hem toebehoorende ende tyznen hove wesende -
omme executie den xx july 1595 - Present Diedeman burghmeester ende Babelaere schepene

18 juli 1595 – Nog maar **eens over het bier** & het nieuwe octrooi - – Resoluties B – SAP 468 – folio 18v en volgende

Gheconsidereert byden heere, burchmeesters, schepenen ende raeden deser stede, van Poperinghe, de schadelicke behendichheyt - ontrauwe ende fraude voor desen bestaen te doen by diverssche persoonen int wercken, voeren ende draeghen vande bieren vut de brauwerien, zonder billet vanden hresoier ende betaelynghe van recht vander stede, dies zy suffissantelick

gheinformeert hebben gheweest ende dat de zelve bieren ghevent hebben gheweest ten tappe by cannen ten zulcken pryse als off dassyse vander stede ende andere rechten danaff betaelt hadden gheweest, dat neen
Al tzelve ten expressieven griefve vander stede ende bedroch, daerby tghemeente ghedaen, contrarie ende in mesachtinghe vande ghoede cueren ende statuten daerop ghemaect, den xvijste novembris 1593
ende ten diverssche tyden alhier ten bretesque ghepubliceert
Ende omme tydelick daerjeghens te voorziene, metter oportuniteyt vande letteren van octroye van zyne majesteit de voorseide stede van nyeulx by continuatie toeghelaeten,
hebben met ghoede advyse ende deliberatie gheraemt, gheordonneert ende ghestatueert, raemen,
ordonneren ende statueren wel expresselick mits desen,
dat alle weerden, weerdinnnen, tappers, tappeghen ende alle andere insetene,
zoo wel buuten als binnen baillien,
van wat qualtieyt, conditie ende wie dat oock zy,
niemandt ghezondert,
zullen voordan ghehouden wesen, te lichten billet vande thresorier,
hem doende contentement ende tzelve billet leverende inde handen vande bierwerckers daertoe ghestelt ende ghe-eedt,
eer anderstont dat zy huerelieden bieren zullen lichten,
in tonnen ofte vaetkens vuter brauwerien,
op de boete van iij pond parisis van elcke tonne, halfve ofte vatken groot, ofte cleene, naer den vutwysen vande voorseide eerste statuten,
verbiedende wel sterckelick alle de brauwers ende brauweghen vande stede huerlieder cnaepen, dienstmaerten vanden huuse ende andere
eenighe bieren te leveren ofte laeten wercken, draeghen ofte voeren, vut huerlieder brauwerien ofte huusen,
tzy by tonnen, halfve, vatkens, kytten ofte andere maten, ten behouve vande weerden ofte voor tghemeente,
dan ende danaff billet vanden thersorier inden handen vande bierwerckers die tzelve billet ghezonden werden, aldaer te tooghen,
op ghelycke boete van iij pond parisis van elcke tonne, halfve, vatken, kitte ofte andere mate, groot ofte cleene, ende verbod van haerlieder ambacht ende brauwen den tydt van eene jaere, zonder eenighe oogheluyckinghe, dissimulatie ofte verdrach,
ende bovendien zoo wie zal connen onderhoiren, vernemen ende voordan zekerlick bevinden eenighe bieren ghehaelt ofte ghevrocht tzyne
vut de voorseide brauwerien in tonnen, vatkens, kitten ofte andere maete,
groote ofte cleene,
zonder billet als boven ende by de voorseide bierwercker, brauwers, haerlieder cnapen, huuseneden ofte by andere wie dat zy,
zulcken bevindende ende aenbrynghere,
zal hebben winnen ende proffycteren,
voor zyn debvoir ende te kennen gheven telcker reyse
de somme van vyfftich guldenen van xl schele parisis tstick,
ten laste vanden brauwers, weerd, tappere ofte andere insetene – halff ende halff –
ende die tzelve bier in dier voughen, zal haelen, wercken, draeghen ofte voeren vut de voorseide brauwerien
wert ghepuniert met oopenbaere gheesselynghe, ban ofte andere arbitraire correctie
ende amende penunaire ter discretie vanden juge,
ende dit boven tdispositieff vande voorseide eerste cueren ende statuten

Ordonnerende nietmin de voorseide bierwerckers,
terstont naer twercken ende indoen vande voorseide bieren de billetten
te leveren ten huuse van de contrerolleur
Zonder die onder huerlieden te houden, eenen dach ofte langhere,
op pene van destitutie van haerleider dienst ende eed, ende voorts punitie arbitraire ende proffitable amende ter discretie van de wet,
daertoe hemlieden verbiedende, zelve voorde weerden, tappers ofte voor ghemeente, van nu voordan eenighe billetten te haelen ofte lichten vande thresorier, op ghelycke destitutie, punitie ende amende - laetende haelen ende lichten de zelve billetten, byde ghonne die de bieren van doen zullen hebben
Actum ter camere van wette den xviij ste july 1595
ende ghepubliceert ten bretesque tsondaechts den 23 der zelve maendt ende jaere

Andermael ghepubliceert by laste van de wet den 6de november 1595
Item den iijde january 1596
Item en xxij decembris 1596
Item den xxvj octobris 1597

2 augustus 1595 – Wolle gekocht - SAP 395 - Renten

Pieter Roelens kent wettelick chuldigh tzyne **Jan de Schottere-** present ende accepterende - de somme van xvij pond ij schele grooten vlaemsch -
van coope ende leveringhe van wolle - te betaelen te baemesse eerstcomemnde -
emmers binnen xiiij daeghen daernaer onbegrepen -
daerinne verbindende ij gemeten landds of daerontrent - erfve ende catheilen ligghendd gemeene ende onverdeelt in meerder partien inde **Leverstraete** -
daer de voornoemde vadere woont - voor dese gelast de geheele plecke in drie ponden grooten tsaejrs geldende de kindere van Clays Melis - voorts alle zyn goed - present ende toecommende –
omme executie
Actum den ijde augusti 1595 –
Present Diedeman burghmeeser ende Bethleem schepene

12 augustus 1595 – Koop van hop – SAP 395 – Renten

Christiaen Doom kent schuldigh tzyne
Pieter Quaybuer, present, vyff ponden neghenthien schellinghen drie pennynghen grooten vlaemsch, ghecondempneerde schuld van coope ende leverynghe van hoppe naer tbewys van acte hiermede dood
Te betaelen den xxiiijste december eerstcommende ter heerlicke requeste –
daerinne verbindende **eenen ghersbilck inden Schoudemondhouck** ligghende op ’t Casselstraetken – van oosten Clays Babelaere – van zuuden tland vande kercke van Onsen Vrauwen ende van westen ’t Zwylandstraetken – zuuver ende onbelast – ter requeste als vooren – over recht
Actum den xijste augusti 1595
Present Babelaere, schepene vervanghende Diedeman, burghemeester

14 augustus 1595 – Hommelhof in ’t Merriestraatje - SAP 395 - Renten

Jan Jacobssone doude heift gecocht jegens **Jan de Muelenaere ende Tanneken** zynen husvrauwe -
een erfvelicke rene van xij pond parisis tsjaers – den penninck zesthiene -
wanaff tjste jaer vallen zal den xiiijde january 1597 ende alzoo voorts totter lossinghe met zulcken gelde als naer den tol -
daerinne verbindende twee gemeten en een vierndeel lands erfve ende catheilen - nu **hommelhoff** zynde - ligghende op **tMerriestraetken** inden Haghebaerthouck –
van noorden derfve ende hofstede van wylen Kaerle de Schottere - van zuuden Onse Vrauwen vyvere - van oosten tvoorseide straetken ende van westen den schipvaerd -
te vooren gelast met xij pond parisis tsjaers ten proffyte vande religieusen ende convent van Sint Fransois ordene by der kecke van Sint Jans deser stede - zonder breeder -
Item een huus staende upde grond vanden kinde van Jan Stragier daer zy vercoopers nu ten tyden woonen op den Overdam -
de zuudzyde tstraetken ende de noordzyde thuus ende erfve vande aeldynghen van Gheleyn Moenaerd - zuuver goed ende onbelast -
inninghe naer coustume
Actum den xiiij augusti 1595 - present Diedeman burghmeester – Longuespee - Babelaere, Guillaume Floor ende Rouvroye schepenen

23 augustus 1595 – Gheleyn de Coninck - SAP 246

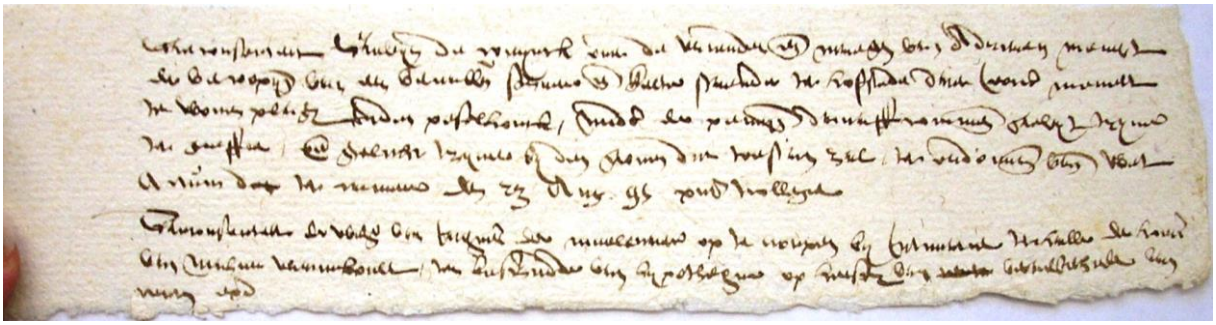

Gheconsenteert **Geleyn de Coninck**,
over de vervremden der menagen van **Adriaen Menaert**
de vercoopinghe van een vervallen schuure ende keete ter hofstede daer **Joris Menart** te wonen plach inden Peselhouck,
mids de penninghen daeraff commende geleyt zyne ter greffie over halven zyne by den ghonnen die toestaen zal ter ordonnancie van de wet
Actum ter camere den 23 augustus 95 present tcollege
Gheconsenteert de wedene van **Jaques de Muelenaere** up te roupen by ordinancie ter halle de hoirs van Mahieu Vramboudt van beschudde van hypotheke op heesche van betaelschede van …. Eodem

10 september 1595 – Over buckevellen - SAP 116 – Processen

Andwoorde omme **Pieter Ellieul de jonghe**, verweerder
Jeghens den heesch van **Anthonis Cortyl**, heescher,
Dienende voor ulieden mijne heeren burchmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

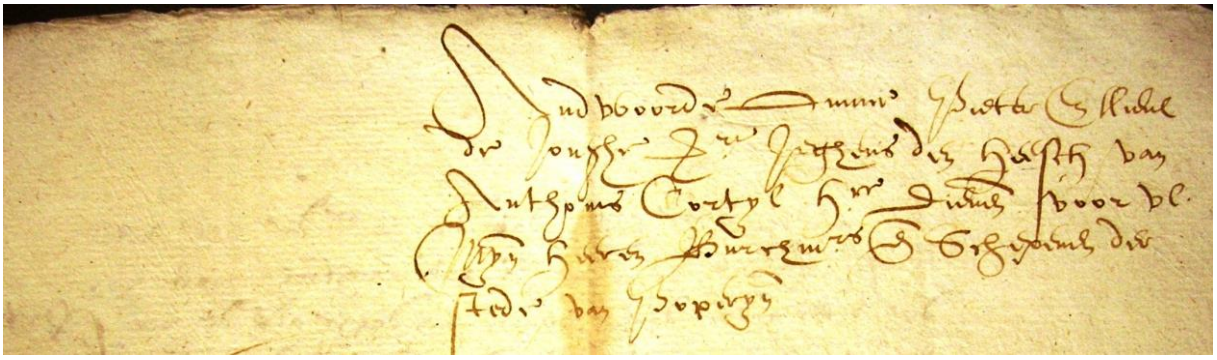

Eerst alvooren es den verweerder verwondert hoe dat hem den heescher ne en schaemt hem heescher te heeschen de somme van vyf ponden grooten, daer den verweerder noyt van eenighe zaeken, coop noch voorewaerde met den heescher ghehadt heeft
Angaende dat den heescher zecht in zynen heesch dat de zelve schult zoude spruten vt **hondert buckevelle**n, die den verweerder zoude anghenomen hebben te reden,
es oock onwarachtich
want den verweerder noyt binnen zynen leven hondert buckevellen den heescher toebehoorende in zyn huus ghehadt heeft,
noch by eenighe voorwaerde anghenomen te reeden,
dan is gheschiet dat den heescher ghecomen es anden verweerder hem biddende dat hy zoude willen een quantiteyt droghe gheytenvellekens ten zeem reden
daertoe hy heescher presenteerde alde costen te betalen daertoe gaende ende pretendeerende de verweerder tderde van zulcx als hy reden zoude,
waerop de verweerder ghezeyt heeft dat hy daer inne te vreden was
mids indien dzy redelic waren ende anders niet zulcx dat de verweerder daer vute ghenomen heeft van die hem dochten dienende tot zulcx lx sticken ende van dien es noch d'een helft onbequaem ghevonden ende vutghevallen int werck
deur dien dat men droghe vellen niet en can bekennen of zy gewaueme zyn ofte niet.
De reste is ghebleven sverweerders huuze ende heeft den heescher dickwils de zelve gheheten – *vergeten* - thuus halen ende is danaf in faulte ghebleven, wezende tzelve gheleden wel ij jaeren ofte meer.
Alzoo hy heescher hem noch heeft de zelve gheheten thuus halen als hy de daghynghen van dezen ontfanghen hadde.
Sustineerende daermede te ghestane daer hy heescher zecht dat den verweerder de zelve vellen heeft ghelaten bederven – is onwarachtich,
maer zyn de velen anders danze waren ten daghe als de zelve sverwrerder huuze ghebracht wierden,
den heescher is daeraf zelve cauze ende den verwrerder niet,
want hy daertoe noyt voorewaerde anders ghehadt heeft dan hy tzelve consenteerde te doen (hadt moghelick gheweest van doene) by bode vande heescher ende anders niet.
Concluderende mids dezen den verwerder ende verzouckt oorlof van hove ende costen, biedende preuve daer die dient in style.

2 oktober 1595 – Schuldbrief voor het kopen van een koe – Los blad in register 246

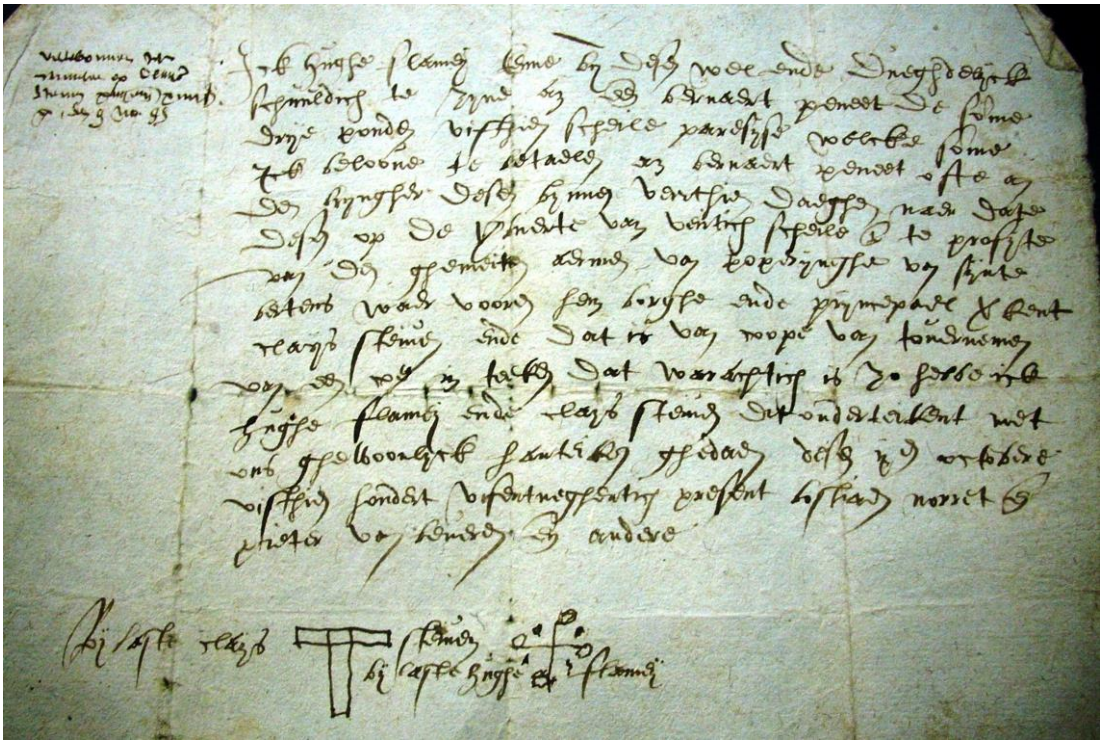

Ick **Hughe Flamey** kenne by desen wel ende dueghdelick schuldich te zyne
an eenen **Bernaert Peneet**
de somme van drye ponden vifthien schele paresyse
welcke somme ick beloove te betaelen an Bernaert Peneet
ofte an de bryngher desen bynnen verthien daeghen naer date desen
op de verbuerte van vertich schele ende ten profyte vanden ghemeinte aermen van
Poperynhge van Sinte Bertens
waer vooren hem borghe ende pryncipael verkent **Clays Steven**
ende dat is van coope van tovernemen van **een coe** –
in teeken dat warachtich is zo hebbe ick **Hughe Flamey ende Clays Steven** dit onderteeckent
met ons ghewoonlyck hanteken – gedaen desen ijde octobre vifthien hondert vifentneghentich
– present Bastiaen Noiret ende Pieter van Beveren ende andere

10 oktober 1595 – Baeyen en Valckenberghe – Renten SAP 395

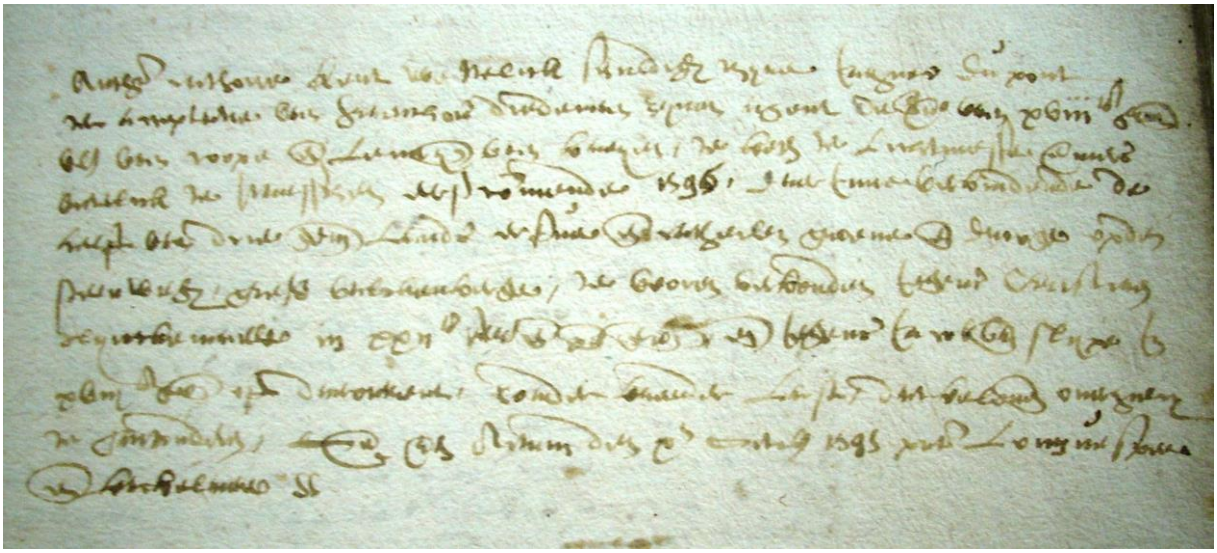

Anthoine Cathoire kent wettelick schuldigh tzyne
Jacques Dupont ter acceptatie van **Franchois Diedeman** zijnen agent,
de somme van xviiij grooten vlaemsch van coope ende leveringhe van baeyen,
te betaelen te lichtmesse emmers vuterlyck te paesschen eerstcommende 1595
daerinne verbindende de helft van drie gemeten slands, erfve eende catheilen –
groene ende drooghe opden steenwech
ghenaemt **Valckenberghe** te vooren verbonden jeghens Christiaen Clinckemaille, den xxij ponden ende jeghens Jacob vande Slype inin xliij ponden grooten ofte daerontrent – zonder breeder last – dat belovende overzulcx te indempneren - over recht
Actum den xste october 1595
Present Longuespee ende Babelaere – schepenen

14 oktober 1595 – Jacques Denys en zijn huis op de Yperdamcoutere - SAP 122 - retro akte

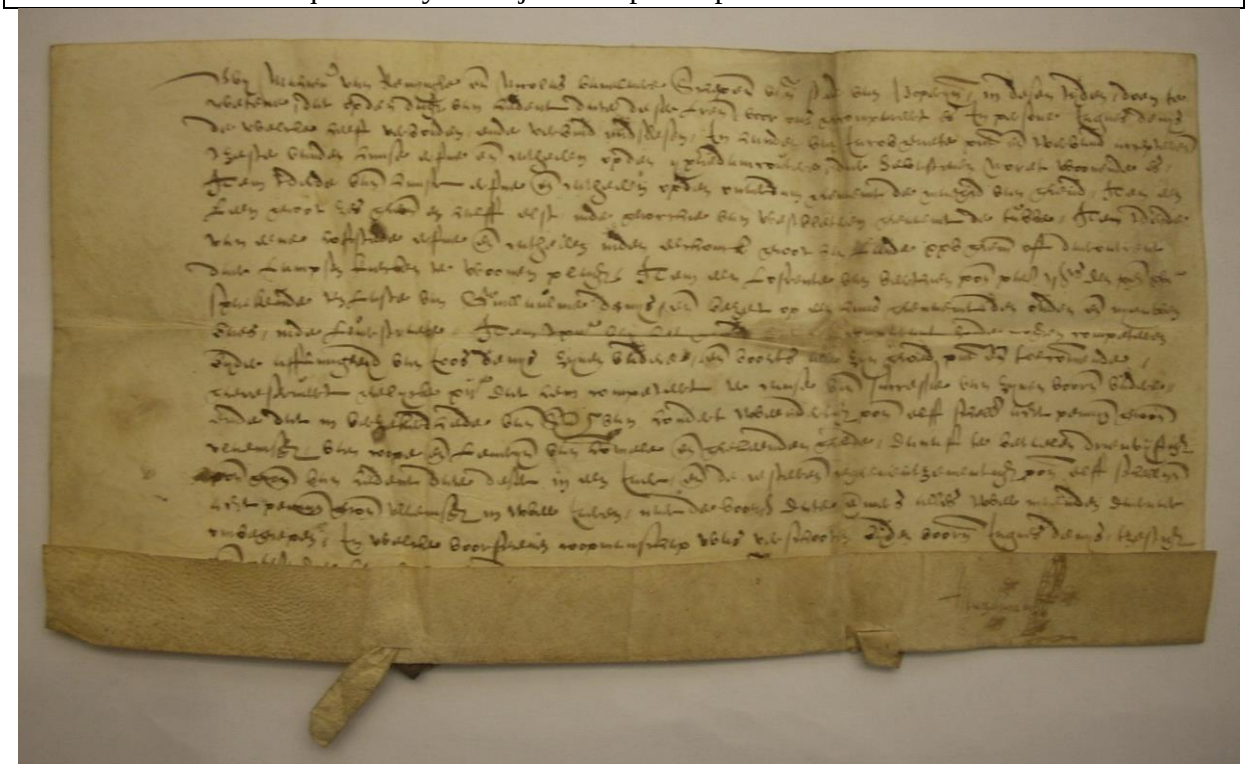

Wij

Mahieu van Renynghe ende Nicolas Bamelaere, schepenen vande stede van Poperynghe in desen tijden, doen te wetene dat opden dagh van hedent date deser letteren voor ons gecompareert es in persone
Jaques Denys de welcke heeft verbonden ende verbind mids desen in handen van **Jacob Gemete** present ende tverband accepteerende
tzeste vanden huuse, erfve ende catheelen op den Ypredamcoutere, daer **Sebastiaen Noiret** woonende es,
Item tderde van de huuse, erfve ende cathelen op den overdam ghenaemt **de Maegd van Ghend**
Item een leen groot zes gemeten en halff elst inde prochie van Westvleteren genaemt de **Tubbe**
Item tderde van eene hofstede, erfve ende cathelen inden Eeckhouck groot van lande xxv gemeten oft daerontrent daer Lmapsen Kiecken te woonen plagh
Item een losrente van veertien pond parisis tsjaers - den pennninck xvj - spreckende ten laste van Guillaume Denys
ende bezet op een huus genaemt **den Ouden ende Nyeuwen Baes in de Leverstraete**
Item 't xijde goedt dat den comparant zoude moghen competeren byde afflivigheyd van Joos Denys, zynen vadere, ende voorts alle zyn goed,
present ende toecommende, ghereserveert ghelycke xijde dat hem competeert ter cause vande sucessie van zynen voornoemde vbadere
ende dat in verzekerdhede vande somme van hondert tweeendertich ponden elff schellinghen acht pennynghen grooten vlaemsch
van coope ende leveringhe van hommele ende gheleenden gelde danaff te betaelen drieenvyftich ponden grooten van hedent date deser in een jaer
ende de resteerende negenentzeventichg ponden elf schellynghen acht pennynghen grooten Vlaemsch in twee jaeren naer de voorseide date
emmers alles twee maenen daernaer onbegrepen - in welcke voorscreven coopmanschap was verschooten byden voornoemde Jaques Denys -
tzestich pond parisis die hem zullen valideren in payemente, behoudens zijne voorseide daegen, te wetene telckent de helft.
In kennesse der waerhede hebben wij schepenen voornoemd de jegenwoordighe letteren ghezeghelt met onsen zeghelen vuthanghende,
den xiiijde octobris xvc vijfentneghentich

14 oktober 1595 – De oorlog op twee fronten -

De Spaanse veldheer Fuentes krijgt het niet gemakkelijk aangezien het land zowel aangevallen wordt van uit het noorden door de Staatse troepen als vanuit het zuiden door de Franse troepen.
Tegenover de rebellen van het noorden, verliest hij terrein. Op de 14de oktober 1595 wordt de stad Lier ingenomen. Gewapende burgers van uit Antwerpen en Mechelen trekken echter op naar Liere en de Staatse troepen verlaten de stad nog dezelfde dag.

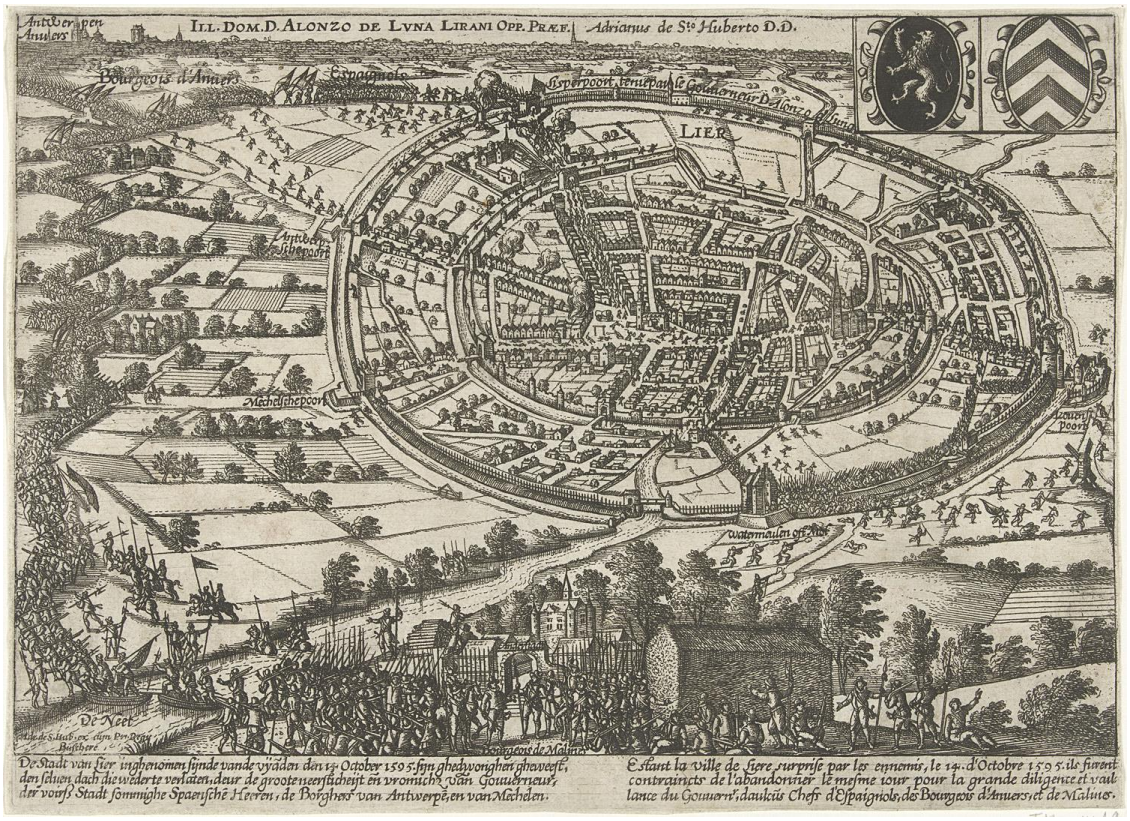

Op de 19 oktober 1595 veroveren de troepen van Fuentes de stad Kamerijk, waardoor het Westland weer opgelucht adem haalt nu de dreiging voor een aanval van de Franse troepen weer wegvalt.

22 november 1595 – Hop - SAP 246

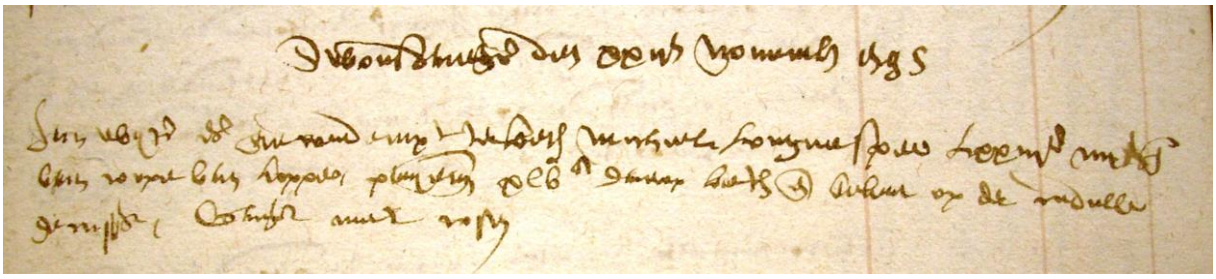

JanWyts es ghecondempneert te betaelen **Michiel Longuespee**
lxxiiij pond iiij schele grooten van coope van hoppe – xiiij pond xlv daerup betaelt ende bekent up de cedulle demissie – ghegroot met costen

4 december 1595 – Hofstede en hommelhof in de Haeghebaerdhoek – het altaar van de Heilige Drievuldigheid of de Trinitariërs – Halmen SAP 366

Joos Mortier heift ghecocht
teghens **Christiaen Margier ende Cristyne** zijn huusvrauwe
deene helft van zes gemeten en half inder hofstede ende hommelhoff metgaders zaeylandt, ligghende inden **Haghebaerthouck,**
daer Jan Buen te woonen plach met de helft van de cathelen – groene ende drooghe – daerop staende –
commende metten zuutzyde langhes **Beleetstraetken** – de noortzyde Laureyns Degroote – twestende commende **opt Lapperstraetkjen** – ghemeene metten coopere – ghelast tvoornoemde gheheele goedt met eene losrente van x ponden parisis tsjaers de penninck xvj – ten prouffyte vande **Magdaleene Cappelle**
Item noch in zes ponden parisis tsjaers ghelcyken penninck xvj – ten prouffyte van de **sacraments ghilde** Ste. Bertens
Item noch met zes ponden parisis tjsers ten prouffyte van **Jacob Loodycx** aeldynghen metgaders noch in xij pond parisis tsjaers ghelycke penninck xvj ten prouffyte vande zelven
Item met noch acht ponden parisis tsjaers ten prouffyte vanden **aultaere vanden H. drievuldighede tonzer vrauwen**
Item noch met xxiiij schel parisis tsjaers **de kercke van Sint Jans ende iiij schele parisis tsjaers de kercke van Sint Bertens**
Ende dat omme de somme van acht ponden grooten vlaemsch zuuver ghelt boven alle de voorscreven lasten
metgaders de verloopen van dien totten daeghe vanden halme te betaelen vier ponden grooten metten ahlm ende dander resterrende vier ponden grooten zal de voornoemde Joos Mortier betalen aen joncker Maerten Buetheel
Ij schele voor godtspennicnk
Xvij pond parisis te lyfcoope - de cooper es ghehouden den ontfangher van de sacraments gilde te betalen zulck als Christiaen voornoemd tachter es ter cause vande voorschreven rente by slot van rekeninghe
Dies belooft de voornoemde vercooper den cooper te garanderen van alle voornoemde lasten dan hier ghesprecifiert es
Ghehalmpt over erfve upden iiijde december 1595

Een dieren tijd - Pauwel Heindericx

Desen jaere wasser groote dierse in de ganen ende alle andere eetwaren , waer door het arm volck veel te lijden hadt.
Het magistraet van Veurne om hunlieder gemeente voor te staen, dede op al de solders der stadt invont nemen vande granen ende het gaf daer naer bevel,
dat die by deelen ter marckt moesten gebrocht ende vercocht worden,
tot gerief van ’t gemeente, de gonen die hunne granen niet wilden op prijs stelen, wie’rden door de poortballiu daer toe bedwongen.
Die dierste was oorsaecke dat de landen vande casselrie te beter begeert wierden, ende de pachtprijsen van diere wat verhoogden: want tot nu toe, hadden de edellieden met de incomste van hunlieder goederen nauwelicx connen leven.

De vonnissen van het jaar 1595 – SAP 245

In deze register worden de vonnissen opgetekend die door de rechtbank uitgevaardigd werden. We gingen hierbij even na wat het onderwerp was van deze gedingen. Hiernaast vonden we eveneens een paar gewone ordinanties – dus geen veroordelingen - waarbij de benoeming van Van Westbrouck als temmerman bij de stad, het meest opviel.
*Op de **18de maart 1595** vonden we hierover het volgende:*
Pieter van Westbrouck es ontfanghen als werckman deser stede ten gaige als van zynen vaedere met belofte van getrouwelick stedewerck te bewaren zonderlynghe an d'overdraeghen ende op exemptie van logement van soldaten ende wachte ende den eedt gedaen – eodem
Op de 16de december 1595 vinden we zijn 'vaste benoeming':

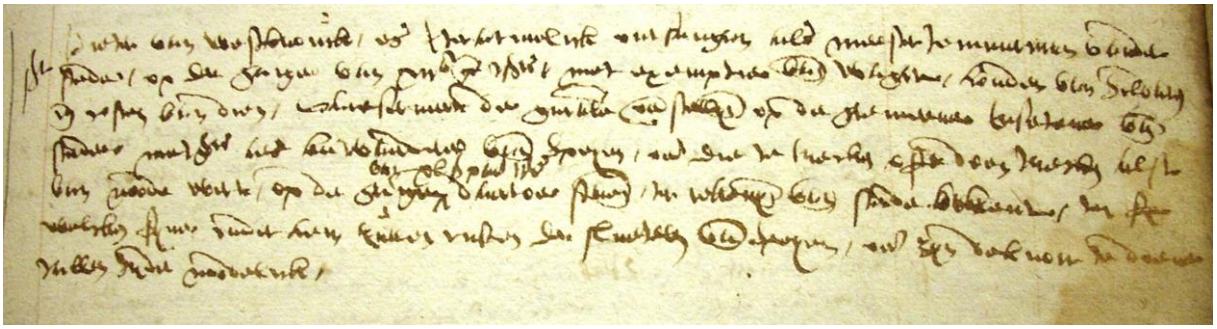

Pieter van Westbrouck es tractivelick ontfanghen als meester temmerman vande stede up de gaige van xij pond parisis tsjaers met exempyie van waghte *te* houden, van ommestellynghe op de ghemene insetenen vande stede metgaders als bewaerder van de speyen, om die te trecken ofte doen trecken alst van noode wert – up de gaige van xl schele parisis tsjaers daertoe staende ter rekenynghe van de stede – bekendt – ten welcken fyne onder hem zullen rusten de sluetelen van de speyen omme zijn debvoir te doene tallen tyde noodelick.

Een ander besluit dat opvalt is het volgende op de 14de juni:
Gheconsendeert Eloy Moreel, te doen apprehenderen den persoon van Guille Delbaere, als gegrieft hebbende Jehan Rouvroy zijne Moreels cnaepe omme verzekerdhede van quetsure ende costen.

We proberen de vonnissen te vatten in de onderstaande tabel:

Datum	Aantal	Onderwerp
21 januari 1595	4	3 – hoppe - 1 – kaarsen
28 januari	3	1 – hoppe - 1 – kaarsen – 1 merrie
1 februari	12	6 – hoppe – 1 laken – 1 koe en kalf – 1 aerdewerck – 1 rente – 1 over een hond Anthoine Lezin is ghecondempneert 1 rente te betalen de bedeelders vande aelmoessen inden disch van Onser Vrauwen – xl schele parisis
4 februari	2	1 – hoppe – 1 over een jonck peerd
6 februari	1	1 - hoppe
15 februari	5	3 – hoppe – 2 over de achterstel van een rente
25 februari	1	1 – hoppe

4 maart	1	1 over een erfenis
8 maart	4	2 - hoppe – 1 over arbeid en 1 over de koop van land
11 maart	6	1 over landspacht – 2 over wagenwerk – 1 over geleend geld en 2 over de koop van goedingen
17 maart	8	3 over hoppe – 1 over wolle – 1 afrekening – 1 laken – 1 handwerk
maart 18	19	5 - over hoppe – 3 afrekening boek – 1 leveren van twee brooden ende craecken – 2 over laken en wollen stof – 1 koop land - 1 peerdewerck – 1 vette beesen – 1 een blaerde koeye – 1 over geleend geld en 1 over borgstelling
19 april	2	Hier worden 4 besluiten genomen die te maken hebben met de kerkmeesters van Sint jan en de 'coope ende leveringhe van een pelder'. – een 'pelder' is een dodenkleed dat men op de doodskist legde – daarnaast zijn er nog twee veroordelingen – 1 te maken met geld en de andere met een merrie.
22 april	2	1 rond 'botere' en één in verband met de verkoop van een ingevallen huis met de materialen op de Overdam toebehoord hebbende Gadyfer van Burgues.
26 april	2	De eerste heeft te maken met geld en de tweede met het leveren van een halve rasiere koren
29 april	1	Te maken met het betalen van het 'metsen'.
9 mei	1	Deze zaak heeft te maken met de verkoop van een pachtgrond, deels liggende in de Wipperhoek en deels in de Lyssenthoek
10 mei	4	1 – hoppe – 1 – geld – 1 – ijzerwerk – 1 werk
31 mei	4	1 – hoppe – 1 – geld – 1 heeft te maken met de koop en levering van een koe en de andere gaat er over dat Jan Quaghebeur, vuldere zijn rekening aan de chirurgijn Barvoed nog diende te betalen.
7 juni	7	2 zaken hadden met de hoppe te maken – 3 met geld waarvan 1 specifiek met borgstelling en 1 met de dienst van een maarte
10 juni	2	1 met de koop van een paard en 1 met de aankoop van schors
14 juni	7	4 zaken hebben te maken met hop – 1 met dienste en arbeyt en 1 met een brune koeye
17 juni	9	3 zaken hebben te maken met hoppe waarvan 1 met 'hommel op de pertse' – 1 zaak behelsde het niet betalen van de rekening van de chirurgijn Gheraerd Baervoed – 1 – borgstelling – 1 rond de 'meerder schuld van coope van een deel van de huuse ghenaempt Andwerpen – 1 over de levering van een 'lauwende merrie'.
15 juli	1	1 over hop en 1 over een akkoord om een huis te verkopen door Pieter van Daele
19 juli	11	4 zaken hebben te maken met de hop – 2 met het

		ontbloten van een elst – 3 met het leveren van winkelwaren – 1 met bier – 1 met een paard
26 juli	2	1 met hop en 1 met een elst
29 juli	3	1 met hop en 2 met laken
4 oktober	1	Deze zaak heeft te maken met een elst
4 november	1	De veroordeling ging over landspacht Daarnaast worden 2 besluiten genomen rond de erfenis van Cathelyne Loodycx
8 november	2	Alle bei rond de koop van wol
18 november 1595	6	1 rond hop – 1 rond de koop van land – 1 rond de betaling van 'diversche curen gedaan door meester Daneel vander Schoote, chirurgyn'- nog 2 rond schuld waarvan één: Jooris van Goesteene es ghecondempneert te betalen Jan Wyts xij pond parisis van verteerde gelaeghe opden laetsten man'.
22 november	6	2 rond hop – één rond een 'dure' van chirurgijn Baerboed – 1 rond bier – 1 rond de dienste van een meid – en 1 rond een merrie.
29 november	6	1 rond hop – 1 rond een huis 2 rond een rente – 1 rond baeye en 1 rond een accoord van payze.
2 december	7	3 rond renten – 1 rond een koe – 1 van wagenweerk – 1 van 'eschoudt' en 1 rond laken.
9 december	8	1 rond hop - 1 van een eindrekening – 1 borg van het overnemen van een koe – 1 waarbij men nog een som aan de 'gemeenen aermen moest betalen - 2 rond een rente – 1 rond laken en 1 rond baeyen -
13 december	5	1 rond hoppe – 1 rond een meersch – 1 rond een 'quartier van een osse' 1 rond de cure van een chirurgijn en één rond 'een roe ende flassche'.
16 december	9	2 rond hop - 4 rond de koop van goed – 1 rond 'peerdebeslagh' – 1 rond 'overleer' – en 1 rond 'verteerde costen'.
20 december	9	1 rond hop – 2 over de afrekening van de schuldboeken – 1 – hout – 1 – koe – 1 werk – 2 – rente – 1 verkoop van erf
23 december	4	2 rond hop – 1 rond een cure van chirurgijn Barvoed – 1 rond de volle betaling van een rente.

In het totaal werden deze **192 veroordelingen** dit jaar uitgesproken. Daarvan hadden er **55 te maken met de hopteelt.** Dit maakt **28 procent** van alle veroordelingen uit. Daarmee bewijzen we alleszins dat de hopteelt in deze periode de belangrijkste economische tak van de stad Poperinge was.
10 veroordelingen betroffen ofwel laken ofwel wol ofwel baeyen. Dit is dus **5 procent** van de veroordelingen. Dit illustreert van weer het verval van de lakenindustrie in de stad.